

Debreceni Ítéltábla

Gf.III.30.067/2023/6.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Mihály Katalin Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Mihály Katalin ügyvéd) által képviselt Felperes (cégjegyzékszám, cím) felperesnek – a Szerencsés és Hajdu Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Hajdu György ügyvéd), valamint a Németh és Németh Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Németh Franciska ügyvéd) által képviselt Alperes (cégjegyzékszám, cím) alperes ellen gazdasági társaság tagja mögöttes felelősségének a megállapítása és marasztalása iránti perben a Miskolci Törvényszék 2023. március 2. napján kelt 25.G.40.077/2020/66. számú ítélete ellen az alperes 68. sorszámú fellebbezése alapján – az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 778 000 (Egymillió-hétszázhetvennyolcezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

[1] A cégjegyzékbe 2009. május 26-án cégjegyzékszám1 számon „Kft.1” Korlátolt Felelősségű Társaság cégneven bejegyzett, névváltozás folytán előbb „Kft.1/A”, majd – 2016. június 9-től – Kft.1/B Korlátolt Felelősségű Társaságnak (a továbbiakban: adós) 2011. december 9-től 2016. május 27-ig az alperes volt az egyedüli tagja.

2012. november 12-én az alperes, mint megrendelő vállalkozási szerződést kötött a Kft.2-vel (a továbbiakban: felperesi jogelőd I.) pályázat írására közreműködőként az alperes számára, az NFÜ által meghirdetett GOP 1.2.1/B. pályázati konstrukcióhoz „Projekt Neve” projekt cca. 2 500 millió Ft pályázati támogatási összeg mellett történő megvalósítása érdekében beadandó pályázati dokumentáció elkészítésére és beadására.

A felek a felperesi jogelőd I. által végzett pályázatírási és projektmenedzseri munka ellenértékeként az elnyert támogatás 4%-ának megfelelő összegű sikerdíjban állapodtak meg azzal, hogy az a pályázati támogatások lehívását követően, azzal arányosan számlázható.

Az alperes elnyerte a pályázatot, 2013. május 10-én a Nemzetgazdasági Minisztériummal mint támogatóval és a Zrt.1-vel mint közreműködő szervezettel megkötötte a ... azonosító számú támogatási szerződést. A támogatási szerződés 4.4. pontja szerint a vissza nem térítendő állami támogatás a projekt le nem vonható áfával elszámolható költségének 49,6941%-a, de legfeljebb 2 843 029 570 Ft.

2014. február 7-én az alperes kérelmezte a Zrt.1-től, hogy a pályázat által vállalt feladatait és kötelezettségeit átruházhassa az adósra. 2014. március 27-én hatályba lépett a „Támogatási szerződés 2. számú módosítása”, amelyet a Zrt.1 közreműködő szervezet, az alperes, mint átadó kedvezményezett és az adós, mint átvállaló kedvezményezett írtak alá.

Az alperes 2014. április 14-én a támogatási szerződésből fakadó vagyoni értékű jogot, mint mindösszesen 150 000 000 Ft nem pénzbeli vagyoni hozzájárulását az adós rendelkezésére bocsátotta (apportálta).

2015. január 9-én az alperes, a felperesi jogelőd I., valamint az adós szerződésátruházási szerződést kötöttek, melyben az alperes a 2012. november 12-én kötött vállalkozási szerződéses pozícióját átruházta az adósra. A szerződés 2.2. pontjában rögzítették, hogy a szerződésbe belépő felet megilletik mindazok a jogok, és terhelik mindazon kötelezettségek, amelyek a szerződésből kilépő felet a szerződésben maradó féllel szemben a szerződés alapján megillették és terhelték.

2015. július 3-án a Nemzetgazdasági Minisztérium visszavonta a támogatási szerződést.

2015. szeptember 3-án az adós, mint eladó és a budapesti székhelyű Zrt.2 mint vevő adásvételi szerződés kötöttek, amelyben az adós értékesítette az „...” beruházási projektet 74 340 413 Ft + áfa értékben. A szerződésben rögzítették, hogy az adós 30 napos fizetési határidővel, „átutalás” fizetési móddal fogja kiállítani a számláját.

2015. szeptember 30-án az adós, mint engedményező, az alperes, mint engedményes, valamint a Zrt.2, mint kötelezett engedményezési és elszámolási megállapodást kötöttek, amellyel az adós a Zrt.2-vel szemben az „... projekt” értékesítéséből fennálló 94 412 325 Ft követelését könyvszerinti értéken átruházta az alperesre. A megállapodás szerint az alperes úgy teljesíti az ellenértéket, hogy 2015. szeptember 30-i dátummal beszámítja az adóssal szemben 2015. szeptember 30-i dátummal fennálló 78 233 237 Ft tulajdonosi hiteltőke követelését, valamint az adóssal szemben ezen kölcsönrel kapcsolatban fennálló 1 605 679 Ft tulajdonosi hitelkamat követelését, összesen 79 838 916 Ft értékben. A fennmaradó 14 573 409 Ft-ot az alperes a számlán szereplő 2015. október 3-i eredeti fizetési határidőt meghosszabbítva, 2015. október 20-ig átutalással teljesíti az adósnak.

A 2012. november 12-ei vállalkozási szerződés alapján (az eredetileg az alperessel szemben) keletkezett 113 721 183 Ft tőke és kamata követelését a felperi jogelőd I. teljes egészében az Korlátolt Felelősségű Társaság.3ra (a továbbiakban: felperesi jogelőd II.) engedményezte, erről az adóst 2016. január 14-én értesítette, és felszólította, hogy a tartozást az engedményesnek fizesse meg.

Az alperes a 2016. május 27-én kelt üzletrész-adásvételi szerződéssel az adós társaságban meglévő 155 000 000 Ft névértékű (5 000 000 Ft névértékű pénzbeli és 150 000 000 Ft értékű nem pénzbeli hozzájárulásból álló) üzletrészét eladta Vevő vevőnek, aki 1 000 000 Ft vételárért megvásárolta. A felek a szerződésben rögzítették, hogy a vételárát (amit a vevő az eladónak elismerten már hiánytanul megfizetett) a 2015. üzleti évben keletkezett, a mérlegben kimutatott 152 330 000 Ft veszteségre és a fennálló hitelezői igényre, továbbá arra figyelemmel állapították meg, hogy a Nemzetgazdasági Minisztérium által támogatott „innovatív növénytermelő üvegház komplexum” projekt nem valósul meg, mivel a kiíró a pályázati felhívást visszavonta.

A 2016. május 27-én kelt havi beszámolója szerint az adós 1 687 000 Ft összegű eszközzel és ugyancsak 1 687 000 Ft forrással rendelkezett. A saját tőke összege -1 483 000 Ft, a jegyzett tőke összege 155 000 000 Ft, az eredménytartalék -152 034 000 Ft, a mérleg szerinti eredmény -4 449 000 Ft, a rövid lejáratú kötelezettségek összege 3 170 000 Ft volt. Az adós mérleg szerinti eredménye -4 449 000 Ft volt.

Az alperes, mint az adós alapítója az 1/2016. (05.27.) számú határozatában rögzítette, hogy egyszemélyi tulajdonosként az üzletrészét Vevő-nek eladta, aki mint alapító a 2/2016. (05.27.) számú határozatban az adós telephelyét és fiókhelyét megszüntette, a székhelyét Község1 áthelyezte, egyben a cég nevét Kft1/B.-re változtatta. Az új alapító a korábbi

ügyvezetőt az ügyvezetői tisztségéből visszahívta, és új ügyvezetőként határozatlan időtartamra önálló cégjegyzési jogosultsággal saját magát bízta meg.

2016. augusztus 17-én a felperesi jogelőd II. keresetet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszéken az alperes, mint I. r. és az adós, mint II. r. alperes ellen, elsődlegesen a közöttük 2015. január 9-én létrejött szerződés érvénytelenségének a megállapítását, és az I. r. alperes 113 721 180 Ft és késedelmi kamata megfizetésére kötelezését, másodlagosan (ha a szerződés nem érvénytelen) a II. r. alperesnek vállalkozói díj címén ugyanezen összeg és járulékai megfizetésére kötelezését kérte.

A Fővárosi Törvényszék a 2018. április 18-án kelt 30.G.40.654/2017/31. számú ítéletével – ebben a részében azt fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítva – az adóst (mint II. r. alperest) kötelezte a felperes részére 15 napon belül 144 425 899 Ft és annak a 2015. június 25. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére, a keresetet ezt meghaladón elutasította. A Fővárosi Ítéltábla a 2018. október 25-én kelt Gf.40.365/2018/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét részben megváltoztatta, mellőzte a felperesi jogelődöt a II. r. alperes javára perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta.

A Kft.4 hitelező a 2016. június 22-én előterjesztett kérelmében – arra tekintettel, hogy a 2016. május 8-án lejárt 2 653 022 Ft tőketartozását és törvényes kamatát nem fizette meg és nem vitatta – kérte az adós fizetéseképtelenségének a megállapítását és a felszámolásának az elrendelését. A Miskolci Törvényszék az 5.Fpk.261/2016/5. számú végzésével megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását. A 2016. december 21-ei kezdő időponttal indult felszámolási eljárásban a felperes jogelőd II. bejelentett hitelezői igényét a felszámoló „f” kategóriába besorolva 144 425 902 Ft, és „fr” kategóriában 200 000 Ft összegben vette nyilvántartásba és igazolta vissza 2017. február 3-án. A követelés engedményezését követően a felperes hitelezői igényét ugyanilyen összegben és kategóriában igazolta vissza a 2020. január 23-án kelt levelével.

A felszámolási eljárásban a Miskolci Törvényszék a felszámoló által a 2016. december 20-ai fordulónappal készített I. és a 2018. december 21-i fordulónappal elkészített II. felszámolási közbenső mérleget a 2019. július 5-én jogerős végzésével jóváhagyta. Az utóbbi közbenső mérleg szerint az adós összes tartozása 242 200 911 Ft, amelyből a ki nem egyenlített felszámolási költség 142 000 Ft és három hitelező által bejelentett hitelezői igény 242 058 911 Ft. Az adós a közbenső mérleg fordulónapján pénzeszközzel, be nem hajtott követeléssel nem rendelkezik, tárgyi eszköze nincs.

A Miskolci Törvényszék a 2020. július 9-én jogerőre emelkedett 9.Fpk.261/2016/53. számú végzésével a felszámoló kérelmére – az ahhoz 2020. március 24-én készített zárómérleg és zárójelentés elfogadásával – az adóssal szembeni felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezte, az adóst jogutód nélkül megszüntette, a felszámoló díját 381 000 Ft-ban állapította meg. A cégbíróság az adóst a cégjegyzékből 2020. július 9-ei hatállyal törölte.

[2] A felperes a 2020. március 6-án előterjesztett keresetében – a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 63/A. §-a alapján – kérte, a bíróság állapítsa meg, az alperes mint a felszámolási eljárás megindítását megelőző három éven belül részesedését átruházó, többségi befolyással rendelkező volt tag korlátlanul felel az adós ki nem elégített kötelezettségeiért, és kötelezze az alperest a 144 425 902 Ft összegű ki nem elégített követelése és annak 2015. június 25. napjától a kifizetés napjáig a késedellel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatának, valamint a perköltség megfizetésére.

Arra hivatkozott, hogy az alperes felelőssége megállapításához szükséges, a Cstv. 63/A. §-a szerinti konjunktív feltételek teljesültek. Az alperes – amely az adósnak 2011. december 9. és 2016. május 27. között 100%-os üzletrésztulajdonnal rendelkező tagja volt – a felszámolási eljárásnak a 2016. december 21-i megindítását megelőző három éven belül, 2016. május 27-én az üzletrészt áttruházta. A bíróság által a felszámolási eljárásban jóváhagyott közbenső mérlegek igazolják, hogy az adós tartozása 241 966 000 Ft, mely a jegyzett tőkéjének az 50%-át – ami 77 500 000 Ft – meghaladja. Az alperes áttruházáskori rosszhiszeműségét vélelmezni kell. Az adóssal szembeni hitelezői igények kielégítésének esélye megghiúsult, mert – a jelentős vagyonnal rendelkező ... cégcsoport (Nyrt.1 és az alperes) helyett – egy vagyontalan magánszemélytől (Vevő) sem tőkebevonásra, sem olyan észszerű gazdasági eredményszerző tevékenységre nem lehetett számítani, ami a hitelezői igény térülését eredményezhette volna. Emiatt az áttruházási ügylet következtében a hitelezők számára hátrányosan változott meg a ki nem elégített hitelezői követelésekért felelőssé tehető személyek köre, olyan természetes személy lett a tulajdonos és az ügyvezető, aki mérlegeket nem helyezett letétbe, iratokat nem adott át a felszámolónak. Az alperes azért ruházta át az üzletrészt, hogy a tagi felelősségre vonás alól mentesülhessen.

A Cstv. 63/A. §-a alapján helye van az alperes marasztalásának is, mivel a közbenső mérleg igazolja, hogy a hitelezők kielégítése az adós vagyonából nem történt meg, a Miskolci Törvényszék az 5.Fpk.261/2016/41. számú végzésével megállapította, hogy az adós összes tartozása 242 200 911 Ft, melyből ki nem egyenlített felszámolási költség 142 000 Ft és három hitelező bejelentett hitelezői igénye 242 058 911 Ft.

[3] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségében marasztalását kérte. Azt elismerte, hogy az adós egyszemélyi tagja volt, és hogy az adósban meglévő üzletrészt 2016. május 27-én áttruházta. Az ellenkérelmét arra alapította, hogy a kereset megalapozatlan, a Cstv. 63/A. §-a szerinti felelősség konjunktív feltételei nem állnak fenn.

Arra hivatkozva, hogy az üzletrészáttruházás időpontjában az adós fizetőképessége, illetőleg fizetéseképtelenséggel fenyegetett helyzetének a bekövetkezése olyan szakkérdés, amelynek a megítélésétől a jelen eljárás kimenetele is függhet, az elsőfokú bíróság előtt pedig 25.G.40.113/2022. számon az adós vezető tisztségviselőinek a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelőssége megállapítása iránt per van folyamatban, amelyben – a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.059/2022/4. számú végzése alapján – ennek a kérdésnek az eldöntése, így megfelelő szakvélemények elkészítése mindenképpen szükséges, a Pp. 123. § (2) bekezdés alapján kérte a párhuzamos per jogerős befejezéséig a jelen per felfüggesztését is.

Az elsőfokú bíróság a 2023. január 31-ei tárgyaláson kihirdetett 65. I. sorszámú végzésével elutasította az alperes eljárás felfüggesztése iránti kérelmét.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével megállapította, hogy az alperes korlátlanul felel a Korlátolt Felelősségű Társaság1/B. „felszámolás alatt” adós felszámolási eljárásában érvényesített, ki nem elégített kötelezettségeiért. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 144 425 902 Ft tőkét, valamint 3 600 000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 1 500 000 Ft kereseti illetéket.

[5] Az ítélete indokolásában rögzítette, hogy az alperes vitatta, hogy az adós a jegyzett tőkéjének 50%-át meghaladó, ki nem elégített tartozást hagyott hátra, szerinte a felperes ezt az állítását nem bizonyította.

Vitatta azt is, hogy az adósnak 241 966 000 Ft tartozása állna fenn. Ezt maga a keresetlevél mellékleteként csatolt közbenső mérleg cáfolja. Álláspontja szerint a felperesi jogelőd nevén vitatottként nyilvántartásba vett 94 412 325 Ft hitelezői igény – amely után a regisztrációs díjat nem fizette meg – nem vehető figyelembe. A figyelembe vehető elismertként nyilvántartásba vett hitelezői igények összege legfeljebb 144 645 902 + 132 000 Ft, azaz összesen 144 777 902 Ft lehet.

Vitatta a felperes nyilvántartásba vett 144 625 902 Ft hitelezői igénye összecszerűségét is, állította, hogy a követelést megállapító elsőfokú ítélet nem helyes, az adós valójában nem tartozott a vállalkozói szerződés szerinti teljes vállalkozói díj és annak jegybanki alapkamat + 8 százalékponttal növelt késedelmi kamatával. Hivatkozott arra, hogy a jelen ügyben eljáró elsőfokú bíróságot a Fővárosi Törvényszék 30.G.40.654/2017/31. számú ítélete a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 263. § (2) bekezdése alapján nem köti.

Azzal is védekezett, hogy a felperes engedményesként a keresetében olyan követelés megfizetésére kérte kötelezni, amely alaptalan. Azt a jogelődje hitelezői bejelentésére a felszámoló jogellenesen vette nyilvántartásba, mert az adós a vállalkozási szerződés alapján 144 625 902 Ft tőke és kamatai megfizetésére nem lett volna köteles. Másrészt a követelést nem tették lejáratná, így a marasztalási kereset idő előtti.

Állította, hogy az üzletrészátruházásnak az időpontjában az adós még fizetőképese volt, a tartozás csak azt követően halmozódott fel. Az üzletrész 2016. május 27-én történt átruházásának napjára készített beszámoló mérleg adatai szerint ugyan az adósnak ekkor 1 687 000 Ft értékű forgóeszköze volt, amellyel szemben 3 170 000 Ft rövid lejáratú kötelezettsége állt fenn, ezekből az adatokból azonban önmagában még nem következik az adós fizetéseképtelensége vagy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, mivel az adós gazdálkodásának egyéb adatait is figyelembe kell venni a tényleges fizetőképesség vizsgálata során. Az adós a befejezetlen üvegházprojekt kapcsán jelentős, vagyoni értékkel bíró ismeretanyagot halmozott fel, amely az üzletrész átruházásának időpontjában is a birtokában volt. Ennek, a 2015. szeptember 3-án a Zrt.2 vevő részére – a felhasználásra kizárólagos jogot nem biztosítva – könyvszerinti értéken, 74 340 413 Ft + áfa, azaz bruttó 94 412 325 Ft vételárért értékesített, a helyszínen történő üvegház építésre, megvalósításra alkalmas beruházási ismeretanyagnak az értéke legalább 20 395 000 Ft, amelyből csak az építési engedélyezési tervek, a műszaki megvalósításhoz kapcsolódó ismeretanyagok értéke legalább 14 595 000 Ft. Ezt az értéket a mérlegben szereplő forgóeszköz értékhez hozzáadva megállapítható, hogy az üzletrész átruházásának az időpontjában az adós – a számviteli nyilvántartásokban szerepléstől függetlenül – forgóeszközeinek az értéke 1 687 000 Ft + 20 395 000 Ft, azaz 22 082 000 Ft, de minimálisan is 1 687 000 Ft + 14 595 000 Ft, azaz mindösszesen 16 282 000 Ft volt, azaz lényegesen meghaladta a rövid lejáratú kötelezettségeinek 3 170 000 Ft értékét. Ebből az következik, hogy az adós az üzletrészátruházás időpontjában fizetőképese volt.

Az adósnak az üzletrész átruházásakor nem volt a jegyzett tőke 50%-át meghaladó tartozása, a felperesi követelés alapján halmozódott fel, amely egyértelműen az üzletrész átruházását követően, 2018. május 23-án vált esedékessé (mivel a felperesi jogelőd javára a 2018. április 18-án meghozott bírósági ítélet állapította meg az adóssal szemben követelést, amely a másodfokú ítéletben rögzítettek szerint az adós kötelezése tekintetében 2018. május 23-án emelkedett jogerőre).

A Kft.4 felé fennálló tartozás az adós üzletrész átruházáskori fizetéseképtelensége megállapítására nem alkalmas. A jegyzett tőke 50%-át meghaladó tartozást az adóst az üzletrész átruházását követően, a felszámolási eljárás alatt – a felszámoló, illetve megbízott jogi képviselője magatartásának betudható okból – 2018. május 23. napján halmozta fel.

Állította, hogy az üzletrész átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével járt el. Az üzletrész átruházása ellenérték fejében történt. Az átruházás célja a ... csoport portfólió elemeinek a racionalizálása volt, amelyet igazol a Nyrt.1-nek a bet.hu honlapon, 2016. május 27-én közzétett rendkívüli tájékoztatása is. A hitelezői igények későbbi kielégítésének lehetősége az üzletrész átruházását követően is biztosított volt, mivel a céget nem vagyontalanul adta át az új tagnak. Tudomása szerint az új tag az élelmiszeripari növénytermesztés, kertészet területén nagy tapasztalatokkal rendelkező személy, így alappal számíthatott arra, hogy az adósban a rendelkezésére bocsátott beruházási ismeretanyagot hasznosítani fogja, annak felhasználásával az adóست működtetni fogja.

A jelen perben nincs helye a marasztalásának, mivel a Cstv. 63/A. §-a a hitelezőnek kifejezetten és kizárólag a volt taggal szembeni felelősség megállapítására vonatkozó jogot biztosít, marasztalás követelésére vonatkozót azonban nem, arra a követelés érvényesítésére vonatkozó egyéb jogszabályok (elsősorban a Pp.) rendelkezései az irányadóak. A Pp. 172. § (1) bekezdése eltérést nem engedő módon rögzíti, hogy marasztalásra irányuló kereseti kérelem csak lejárt követelés érvényesítése iránt terjeszthető elő. Mindaddig, amíg a felelőssége nincs jogerősen megállapítva, addig a volt tag tartozása nem válik esedékessé. Álláspontja szerint a marasztalási per megindításának előfeltételeként ezen túlmenően szükséges az is, hogy a hitelező a megállapított követelését a volt taggal szemben lejárttá tegye. A fentiek alapján a felperesnek a 144 425 902 Ft megfizetése kötelezésére vonatkozó kereseti kérelme a követelés lejártának hiányában idő előtti.

Érvelése szerint a felperes nem jogosult a követelése után késedelmi kamat-érvényesítésére, mivel nem rendelkezik nyilvántartott késedelmi kamatköveteléssel, így, ha volt is ilyen jogcímen követelése az adóssal szemben, az a Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján a jogvesztő 180 napos határidő elteltekor megszűnt.

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találta.

Az ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a kereset elbírálásánál a Cstv. 63/A. §-a alapján a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az alperes a felszámolási eljárás megindítását megelőző három éven belül, mint többségi befolyással rendelkező volt tag a részesedését átruházta és az adósnak a jegyzett tőkéje 50%-át meghaladó mértékű tartozása van. Megállapította, hogy ebből az első három feltétel meglétét az alperes nem is vitatta, míg a negyedik törvényi tényállási elem megvalósulását a felperes a felszámolási eljárásban keletkezett okiratokkal megfelelően bizonyította. A felszámoló – a felszámolási bíróság által jóváhagyott – egyszerűsített felszámolási zárómérleghez benyújtott zárójelentéséből ugyanis megállapítható volt, hogy a zárómérleg fordulónapján az adóssal szemben a felszámolási eljárásban bejelentett, ki nem elégített hitelezői igény 147 748 586 Ft volt, amely tartozás meghaladta az adós 155 000 000 Ft jegyzett tőkéje 50%-át, a 77 500 000 Ft-ot.

A felperes a felszámoló levelével bizonyította azt is, hogy a felperesi jogelőd hitelezői igényét 144 425 902 Ft összegben „f” kategóriában igazolta vissza, annak az engedményezését követően pedig az ő hitelezői igényét is ugyanilyen összegben, ugyanilyen besorolással igazolta vissza a 2020. január 23-án.

Az alperesnek az összecszerűséggel kapcsolatos védekezésével szemben pedig megállapította, hogy a felperes – illetve jogelődje – felszámolási eljárásban érvényesített követelése a Fővárosi Törvényszék jogerős 30.G.40.654/2017/31. számú ítéletén alapul, ezért sem az ítélet megállapításai, sem a felszámoló által visszaigazolt hitelezői igény összecszerűsége ebben az eljárásban már nem vitatható.

A kimentése érdekében az alperesnek kellett bizonyítania azt, hogy a részesedés átruházásának az időpontjában az adós még fizetőképese volt, a tartozás felhalmozódása csak

ezt követően következett be, vagy az adós ugyan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, de az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével járt el.

Az alperes az adós 2016. május 27-én fennálló fizetőképességét a részére átadott, a beruházási ismeretanyag állított értékét igazoló magánszakértői véleményekkel kívánta bizonyítani. Hivatkozott Szakértő1 igazságügyi könyvszakértő magánszakértői véleményére, amely szerint kizárólag a mérlegadatok alapján nem jelenthető ki egy gazdasági társaság fizetéseképtelensége, ehhez részletesebb információk szükségesek. Az adós fizetőképessége megítélésénél szükségesnek tartotta figyelembe venni az értékesíthető beruházási ismeretanyagot és az eladói garanciavállalást is, mivel az üzletrészátruházás időpontjában az adós rendelkezett egy, a könyvekben nem szereplő, de forgalomképes és az építésügyi igazságügyi szakértő által igazolt értékkel bíró dokumentációval. Csatolta a megbízásából Szakértő2 igazságügyi szakértő által készített szakértői véleményt, amelyben a beruházási ismeretanyag 2016-os műszaki értékét 17 855 000 Ft + áfa összegre becsülte. A könyvszakértő szerint – Szakértő2 igazságügyi szakértő által megállapított 2016-os piaci értéket elfogadva – a beruházási ismeretanyag értéke 17 855 000 Ft, amely figyelembe vehető az üzletrész adásvétel időpontjában. A szakértő álláspontja szerint az adós megfelelő fedezettel rendelkezett a forgóeszközzel nem fedezett kötelezettségének a teljesítéséhez (az üzletrész adásvételi szerződés 8. pontjában meghatározott kötelezettségvállalásnak köszönhetően).

Az elsőfokú bíróság azonban abból, hogy az üzletrész értékesítése időpontjára készített havi beszámoló szerint az adós forgóeszközeinek értéke 1 687 000 Ft, a rövid lejáratú kötelezettségek értéke 3 170 000 Ft, a saját tőkéje -1 483 000 Ft, így az adós likviditási rátája 0,53 volt, az eljárás egyéb adataival egybevetve és együtt értékelve azt a következtetést vonta le, hogy az adós az üzletrész átruházásának napján, 2016. május 27-én már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Részletesen kifejtett indokai szerint az adósnak 2016. május 27-én olyan kifizetetlen számlatartozása volt, amely az üzletrész adásvételi szerződés napját követő két hónapon belül a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásához vezetett. Az „Üvegház” beruházási projektet viszont hónapokkal korábban (2015. szeptember 3. napján) értékesítette az adós a Zrt.2 részére, így ez a vagyoni értékű jog 150 000 000 Ft értékben az adós 2015. évi beszámolója kiegészítő melléklete szerint is leírásra került, az adós könyveiben az értékesítést követően nem szerepelt. Erre figyelemmel nincs lehetőség hozzáadni ennek a beruházási ismeretanyagnak az értékét az adós 2016. május 26-ára készített mérlegében szereplő forgóeszközök értékéhez.

Mivel pedig az adós az üzletrész átadásakor nem volt fizetőképes – a Kúria Gfv.30.066/2016/7. számú döntése értelmében –, nincs jelentősége annak, hogy a vagyonvesztés mikor következett be.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperesi jogelőd 2012. november 12-én megkötött vállalkozási szerződésen alapuló követelése – annak ellenére, hogy a Fővárosi Törvényszék a 144 425 899 Ft és a késedelmi kamata megfizetésére a 2018. április 18-án kelt 30.G.40.654/2017/31. szám alatti ítéletével kötelezte az adóst – az átruházás időpontját megelőzően keletkezett. Az adós – és az alperes – a követelésről legkésőbb a felperesi jogelőd I. és a felperesi jogelőd II. között létrejött engedményezésről szóló, 2016. január 14-én kelt értesítésből tudomást szerzett, így az az alperes előtt már az ítélet meghozatalát megelőzően, az üzletrészátruházás időpontjában is ismert volt. Figyelembe vette azt is, hogy az adós (ott II. r. alperes) a Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a kereset teljesítését nem ellenezte, azt kifejezetten elismerte, és annak a ténybeli alapját sem vitatta.

Mindezekre tekintettel úgy ítélte meg, hogy az alperes kizárólag azzal menthette volna ki magát, ha bizonyítani tudja, hogy az üzletész átruházása során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével járt el.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehet megállapítani az alperes jóhiszeműségét az üzletész átruházása kapcsán. Egyetértett a felperessel abban, hogy az alperes nem járt el kellő körültekintéssel a vevő kiválasztása során, és ez a rosszhiszeműségét megalapozza. Az alperes az üzletészét Vevőnek értékesítette, aki az ekkor már felszámolás alatt álló – és néhány hónappal később egyszerűsített felszámolás keretében megszűnt – Kft.5 tagja és vezető tisztségviselője volt, valamint ugyancsak ügyvezetője a 2018. november 28-án felszámolás keretében megszüntetésre került Kft.6-nek, továbbá ügyvezetése alatt és beltagi jogviszonyával működött a Bt.1, amely 2018. március óta állt kényszertörlesztés alatt.

Egyetértett a felperessel abban is, hogy az átruházási ügylet következtében a hitelezők számára hátrányosan változott meg a ki nem elégített hitelezői követelésekért felelőssé tehető személyek köre.

Az elsőfokú bíróság – a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.319/2015/10. és a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.369/2020/5. számú határozataira utalva – kitért arra is, hogy az alperes álláspontjával szemben az adott ügyben a felperes a Cstv. 63/A. §-a alapján marasztalási keresetet is előterjeszthetett. Annak ellenére, hogy a Cstv. 63/A. §-a csak a felelősség megállapításáról rendelkezik, amennyiben a marasztalás feltételei is fennállnak – a ki nem elégített hitelezői igények pontosan megállapíthatóak – marasztalásnak is helye van. A jelen ügyben ezek a feltételek fennálltak, mivel a felszámolási eljárás már befejeződött, és abban a felperes hitelezői igénye nem nyert kielégítést.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor – az indokai részletes kifejtése mellett – nem tartotta megalapozottnak a felperes késedelmi kamatigényét.

Mindezekkel indokolva rendelkezett a keresettel egyezően az alperes felelősségének a megállapításáról és 114 425 902 Ft-nak a felperes részére történő megfizetésére kötelezéséről, míg a késedelmi kamatigény tekintetében a kereset elutasításáról.

A Pp. 82. § (1) és 83. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes javára az őt képviselő ügyvéd – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § a), b) és c) pontja alapján megállapított – ügyvédi munkadíjból keletkezett perköltségének és a Pp. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzéses perben a meg nem fizetett illetéknek az állam részére történő megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az eljárás szabálytalansága miatti kifogását a 34. sorszámu végzéssel elutasította, és ezt az ítélete indokolásában indokolta.

[7] Az alperes a fellebbezésében – a Pp. 369. § a-e) pontja szerint felülbírálati jogkör gyakorlásával – elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a felperes keresetének a teljes elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A fellebbezésében is kérte az eljárásnak a Pp. 364. §-a és 123. § (2) bekezdése alapján történő felfüggesztését.

Az elsőfokú bíróság több eljárási és anyagi jogszabálysértésre hivatkozott.

A fellebbezését arra alapozta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Cstv. 63/A. §-át, tévesen értékelte a bizonyítékokat, az anyagi jogszabályba ütköző módon állapította meg,

hogy a felperes bizonyította a felelőssége megállapításához szükséges feltételeket, ezért az eljárási szabálysértésekkel is meghozott ítélete több tekintetben is sérti azt.

Álláspontja szerint az általánosságban, az adós ki nem elégített követeléseire vonatkozó korlátlan felelősségének a megállapítása sérti a Cstv. 63/A. §-át, mivel ebben az eljárásban nem általában a hitelezői követelések, hanem az adott konkrét hitelező kielégítetlen követeléséért való felelősség állapítható csak meg.

Fenntartotta, hogy a Cstv. 63/A. §-a kifejezetten és kizárólag a volt taggal szemben a felelőssége megállapítására vonatkozó jogot biztosít a hitelezőnek, marasztalásra irányulót azonban nem. Az elsőfokú bíróság téves álláspontjával szemben ezért a jelen perben a marasztalásának nem volt helye.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 237. §-ába ütköző módon nem tájékoztatta őt arról, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetével kapcsolatban bizonyítandó tényeket a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint szükséges előadnia és bizonyítania, ebből adódóan az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt objektív és szubjektív tényállási elemek, az adós vezető tisztségviselőjének a tudattartalma vizsgálata nélkül állapította meg. Azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (2) bekezdésébe ütköző módon, hivatalos tudomása ellenére nem vette figyelembe az előtte 25.G.40.133/2022. szám alatt, az adós volt vezető tisztségviselője felelősségének a megállapítása iránt folyamatban lévő perben és a Gf.III.30.059/2022. számú fellebbezési eljárásban az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetére vonatkozó tényelőadásokat és bizonyítékokat, így azt sem, hogy abban az eljárásban a másodfokú bíróság az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének vizsgálata körében előírta, hogy annak a megállapításához a Pp. 300. § (1) bekezdése szerint szakértő alkalmazása szükséges. Ezáltal pedig a Pp. 317. § (1) bekezdés a) pontját megsértve nem adott tájékoztatást neki az újabb szakkérdésről. Ezzel az ügy érdemi eldöntésére kihatóan lényeges eljárási szabálysértéseket követett el. Mivel a jelen perrel érintett időszakra nézve is szakkérdés az adós fizetéseképtelensége, fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete fennállása, és e kérdések tisztázása céljából csatolta azt az igazságügyi könyvszakértői magánszakvéleményt, amelyben Szakértőtől igazságügyi szakértő fenntartotta az álláspontját alátámasztó megállapításait, ugyanakkor a 25.G.40.133/2022. számú perben az erre az időszakra is vonatkozó szakértői bizonyítás még folyamatban volt, ezért is kérte a jelen per felfüggesztését annak a peres eljárásnak a jogerős befejezéséig.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság a magánszakértői véleményekkel kapcsolatban is a bizonyítékok értékelésére vonatkozóan az ügy érdemére kihatóan megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, 316. és 317.§-át is azzal, hogy az általa beszerzett, és az elsőfokú bíróság által is aggálytalannak tekintett igazságügyi építész és könyvszakértők magánszakvéleményeinek a megállapításait nem vette figyelembe az ítélete meghozatala során, azokkal szemben okszerűtlenül állapította meg, hogy az adós az üzletrész átruházásakor fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

Sérrelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 220. §-ába ütköző módon nem adott helyt az általa – a Gf.III.30.059/2022/4. számú végzésben foglaltakra figyelemmel – kért, az abban megjelölt szakkérdés bizonyítására előterjesztett utólagos bizonyítási indítványnak sem.

Az elsőfokú bíróság így eljárási szabálysértést elkövetve nem értékelte a párhuzamosan folyamatban lévő 25.G.40.133/2022. számú perben általa bizonyítékként benyújtott, Szakértő3 igazságügyi adó-, járulék és könyvszakértő 2023. február 2-án készített igazságügyi könyv- és pénzügyi magánszakértői véleményét, amelyből egyértelműen megállapítható az, hogy az adós vezető tisztségviselője tudata azt fogta át, hogy a cégcsoport likviditási helyzete stabil, fizetőképese és ennek okán a valós gazdasági eseményt megvalósító,

megfelelő dokumentumokkal (számla stb.) alátámasztott esedékes kötelezettségek rendezéséhez szükséges források a cégcsoportból rendelkezésére fognak állni.

A magánszakvélemény szerint ugyanis a ... Cégcsoporton belül kialakult finanszírozási rendszer értelmében az igazoltan valós és esedékes kötelezettségek teljesítésére a Kft.1 rendszeresen kapott kölcsönöket a cégcsoport más tagjaitól, rendszerszinten így kezelte a cégcsoport anyavállalata az egyes projektek megvalósítására létrehozott projektársaságok folyamatos finanszírozását.

A magánszakértői véleményből következően az adós sem 2014-ben, sem 2015-ben, sem pedig a 2016 május 27-ig terjedő időszakban nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Kérte a fellebbezése melléleteként csatolt magánszakértői vélemény figyelembevételét.

Részben hiányosnak, részben pontatlannak tartotta az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást. Az ugyanis nem tartalmazza, hogy az alperes és a felperesi jogelőd I. között létrejött vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó nemcsak a pályázati dokumentáció elkészítését és beadását vállalta, így a nyertes pályázathoz kapcsolódó, pályázati kötelezettségként előírt utómunkálatok, valamint monitoring tevékenység a projekt záródokumentumának az elkészítéséig való elvégzése is a feladatát képezte a szerződésben kikötött összegű vállalkozói díj (sikerdíj) ellenében.

Az elsőfokú ítélet indokolásának [7] bekezdésében rögzítettekkel szemben az adós mint eladó és a Zrt.2 mint vevő közötti 2015. szeptember 3-i adásvételi szerződés tárgya nem az „...” beruházási projekt (a továbbiakban: ... projekt) volt, a tényleges helyzet szerint azonban a támogatási szerződés támogató általi megszüntetésével az ... projekt nem fejeződött be. Az adós az ezen befejezetlen projekt kapcsán felhalmozott jelentős, vagyoni értékkel bíró ismeretanyagot is tartalmazó, számviteli kategóriáját tekintve „befejezetlen beruházást” értékesítette, „a felhasználásra kizárólagos jogot nem biztosítva, könyvszerinti értéken” 2015. szeptember 3-án a Zrt-nek.2 Hiányolta a tényállásból azt, hogy ez a beruházási ismeretanyag az üzlet rész átruházásának időpontjában is az adós birtokában volt.

Az elsőfokú ítélet indokolásának a [8] bekezdése nem tartalmazza az általa szintén okirattal bizonyított azt a tényt sem, hogy a vételárból fennmaradó 14 573 409 Ft-ot 2015. október 20-án ténylegesen, maradéktalanul átutalta az adósnak.

Az indokolás [12] bekezdésével szemben az alperes 2016. január 14-én nem fizetési felszólítást, hanem egy engedményezési értesítőt kapott, amely teljesítési utasítást is tartalmazott, de mivel az nem minősül fizetési felhívásnak, a teljesítési utasítás nem teszi a követelést esedékessé. Mindezeknek azért van jelentősége, mert ezekből megállapítható az, hogy 2016. január 4-én a felperesi jogelőd I. vállalkozói díjkövetelése – a pályázati támogatásból történt lehívás hiányában, a vállalkozási szerződés II.2./ pontja alapján – még részben sem vált esedékessé.

Az elsőfokú ítélet indokolásának [13] bekezdése nem tartalmazza azt a releváns tényt, hogy az alperes mint eladó a 2016. május 27-i üzlet rész átruházási szerződés 8. pontjában foglaltan az üzleti életben általánosan bevett tranzakciós nyilatkozatot (garanciavállalás) tett. Ez a garanciavállalás is bizonyítja, hogy az üzlet rész átruházás kapcsán jóhiszeműen járt el. Az viszont, hogy az adós új tulajdonosa, illetőleg új ügyvezetője később nem élt a garancia lehetőségével nem róható fel neki.

A jelen per eldöntése szempontjából irreleváns és téves megállapításoknak tartotta az elsőfokú ítélet indokolásának a [14] bekezdésében az üzlet rész vevőjével, Vevő-vel kapcsolatban írtakat. Jelentősége ugyanis csak annak lehet, hogy az alperes az átruházás időpontjában megvizsgálta, hogy a vevő nem áll eltiltás hatálya alatt, nem büntetett előéletű,

ezért – a jövőre nézve – nem vehette figyelembe és nem is kellett figyelembe vennie az ítélet indoklásában megállapított, hivatkozott tényeket.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság a Cstv. 63/A. §-ába ütköző módon állapította meg, hogy a felperes bizonyította az alperes felelősségének a megállapításához szükséges feltételek fennállását.

Mivel az adós felszámolását egyszerűsített módon fejezték be, a Cstv. 63/A. §-ának kógens rendelkezése szerint a „felperesnek nem mással, mint a bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslattal kell igazolnia a jegyzett tőke 50%-át meghaladó adósi tartozás fennállását.”

A felperes azon állításával szemben, hogy az adós felszámolási eljárásában a felszámoló a záróanyagban vagyonfelosztási javaslatot nem készített, az elsőfokú bíróság – az ítélete indoklása [21] bekezdésében rögzítetten – megállapította, hogy a felszámoló készített vagyonfelosztási javaslatot, amelyben kizárólag a díjigényére vonatkozó adatok szerepelnek, az a (kielégítetlen) hitelezői igények felsorolását nem tartalmazza. Döntő jelentőségűnek tartotta, hogy a felszámolási ügyben eljáró bíróság – mivel úgy tekintette, hogy a felszámoló ilyet nem készített – „a felszámoló zárójelentéséhez mellékelt vagyonfelosztási javaslatot nem hagyta jóvá.” A bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat hiányában pedig az elsőfokú bíróság tévesen, a Cstv. 63/A. §-ba ütközően állapította meg a jegyzett tőke 50%-át meghaladó adósi tartozást, és a részesedés átruházása rosszhiszeműségét. Egyszerűsített felszámolás esetén ugyanis a bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat hiányában – mint jelen esetben – a volt tag rosszhiszeműsége a Cstv. 63/A. §-a alapján nem vélelmezhető, így a felelőssége sem állapítható meg.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes ugyan csatolta a közbenső felszámolói mérleget jóváhagyó végzést, azonban annak a jogerőre emelkedését megállapító végzést nem, ezért „ebben a körben egy egyéb tárgyban keletkezett végzés indoklásában foglaltak” nem vehetőek figyelembe. Az elsőfokú bíróság – az ítélete indoklásának [15] bekezdésében – az adós 2016. május 27-i havi beszámolója adatainak az ismertetéséből kihagyta azt a lényeges tény, hogy az adósnak – az értékkel bíró és értékesíthető beruházási ismeretanyagon túlmenően is – volt vagyona: 45 000 Ft pénzeszközzel (bankbetéttel) és 1 642 000 Ft követeléssel (adóviisszatérítési igény) is rendelkezett. Helytelenül nem vette figyelembe az adós vagyónaként az ... projekt megvalósításához kapcsolódó, vagyoni értékkel bíró ismeretanyagot sem, amelynek a felszámoló részére történt átadását okirattal igazolta.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor az adósi tartozás összegének a megállapításánál a felperesi jogelőd követelése keletkezésével (esedékességével), és így a figyelembe vehetőségével kapcsolatos védekezését tévesen hagyta figyelmen kívül azzal indokolva, hogy a Fővárosi Törvényszék 30.G.40.064/2017/31. számú ítéletének a megállapításai a jelen perben nem vitathatók. Azokat nem vitatta, hanem a jelen perben a jogszabályoknak megfelelő értékelését kérte, amit az elsőfokú bíróság – a Pp. 263. § (2) bekezdését sértő módon – nem teljesített. Nem vette figyelembe, hogy az adós a felperesi követelést a Fővárosi Törvényszék előtti per megindításáig kifejezetten vitatta, a Fővárosi Törvényszék pedig az adóst a kereset szerint kizárólag az adós képviselőjében a felszámoló által megbízott jogi képviselő, dr. ... ügyvéd elismerő nyilatkozata alapján, érdemi vizsgálat nélkül marasztalta, és azt sem, hogy a nyilatkozatot tevő ügyvéd ezt követően már a hitelezői jogutódként eljáró felperes jogi képviselőjében járt és jár el. Az elsőfokú bíróság így jogszabálysértő módon nem vette figyelembe azt sem, hogy a vállalkozási szerződés nem teljesítéssel, hanem az rPtk. 312. § (2) bekezdése szerint meghiúsulással szűnt meg, amiből okszerűen következik, hogy a felperes javára hitelezői igényként nyilvántartott összeg teljes egészében nem eredeztethető a 2012. november 12-i vállalkozási szerződésből, mivel teljesítés hiányában legfeljebb kártérítés és nem vállalkozói díj iránti igénye lehet. Az elsőfokú bíróság a téves álláspontja folytán nem

vizsgálta azt sem, hogy a felperesi jogelődnek az adóssal szembeni, 2016. januárjában közölt követelése a Kft.1 álláspontja szerint nem volt megalapozott, ráadásul ezen követelésről egyik felperesi jogelőd, és a felperes sem állított ki számlát.

Azt hangsúlyozva, hogy a Pp. 172. § (1) bekezdése szerint marasztalásra irányuló kereseti kérelem csak lejárt követelés érvényesítése iránt terjeszthető elő, arra is hivatkozott, hogy mivel a felperes marasztalási keresete nem lejárt követelésre irányult, így idő előtti, az elsőfokú bíróság a Pp. 172. § (1) bekezdésébe ütköző módon hozott – a nem jogerős felelősség megállapítási rendelkezése alapján egyben – marasztalási ítéleti rendelkezést is.

Az elsőfokú bíróság a felelősség alóli kimentésével összefüggésben is követett el eljárási és anyagi jogszabálysértést.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem teljesítette a benyújtott magánszakértői vélemény kiegészítésére irányuló, a 2022. november 16-án megtartott tárgyaláson, utólagos bizonyítási indítványként is szabályszerűen előterjesztett indítványát.

Azáltal, hogy az elsőfokú bíróság az utólagos bizonyítási indítványának a Pp. 220. §-ába ütköző módon nem adott helyt, így olyan kérdésben foglalt állást szakértői vélemény beszerzése nélkül, amelyre a szakértelme nem terjed ki. Az elsőfokú ítéletnek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetével kapcsolatos, az indokolásának a [64]-[67] bekezdésében szereplő megállapítása ezért a Pp. 300. § (1) bekezdésébe ütköző módon is jogsértő, az teljes egészében okszerűtlen álláspontot tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság – külön kérdésére – sem adott olyan tájékoztatást, hogy az általa benyújtott igazságügyi magánszakértői véleményeket vagy azok közül bármelyiket aggályosnak tekintené. Ebből okszerűen következik, hogy azok aggálytalanak minősülnek, az elsőfokú bíróságnak el kellett volna fogadnia az abban tett szakértői megállapításokat. Az elsőfokú bíróság tehát a Pp. 316., 317. §-át és 279. § (1) bekezdését lényegesen, az ügy érdemére kiható módon megsértette, amikor az aggálytalan magán könyvszakértői vélemény megállapításaival szemben leginkább csak a mérlegadatokból kiindulva minősítette az adós helyzetét az üzletrészátruházás időpontjában fizetéseképtelenséggel fenyegetőnek.

Sérlemzte, hogy az elsőfokú bíróság az igazságügyi magánszakértői véleménnyel ellentétesen állapította meg, hogy a beruházási ismeretanyag értéke nem adható hozzá a 2016. május 26-i mérlegben szereplő forgóeszköz értékhez, mert az ... projekt nem szerepelt az adós könyveiben. Ez azért is téves, mert az adós nem az ... projektet ruházta át a Zrt.2 részére, hanem a befejezetlen beruházáshoz kapcsolódóan felhalmozott ismeretanyag felhasználására adott részére nem kizárólagos engedélyt. A projekt megghiúsulása miatt a Számviteli törvény előírásai szerint kötelező vagyoni értékű jog leírás és a beruházási ismeretanyag adós általi birtoklása között – az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel szemben – semmilyen logikai kapcsolat, ok-okozati összefüggés nincs.

Tévesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást is, hogy a felperesi jogelőd I.-nek a vállalkozási szerződésből fakadó követelése az adós és az alperes előtt is ismert volt a Fővárosi Törvényszék ítéletének a meghozatalát megelőzően, az üzletrészátruházás időpontjában, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése alapján a fizetőképesség szempontjából nem a követelés ismertsége, hanem az esedékessége a döntő.

Utalt arra, hogy a 2021. április 23-án kelt perfelvételi nyilatkozatához csatolt, a felperesi jogelőd I. 2015. üzleti évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolója, továbbá a felperesi jogelőd II. 2015. üzleti évre vonatkozó beszámolójának mérlege bizonyítja, hogy egyik felperesi jogelőd mérlegében, sem a kiegészítő melléklet szöveges részében sem szerepel az eszközökhöz tartozó követelések között a 144 425 899 Ft vállalkozói díj követelés. Az elsőfokú bíróságnak figyelembe kellett volna vennie, hogy a felperes javára hitelezői igényként nyilvántartott 144 425 902 Ft vállalkozói díj jogcímű követelés nem vált

esedékessé 2015. június 25-én, mivel ezt a követelést valójában a Fővárosi Törvényszék ítélete keletkeztette, és az abban foglalt teljesítési határidő leteltekor vált esedékessé.

Ismét hivatkozott arra, hogy a vállalkozási szerződésből, továbbá az rPtk.-ból eredő jogalapon a felperesi jogelődöt legfeljebb és kizárólag kártérítés illetve volna meg a vállalkozási szerződés megkötésakor, amelynek az összege – még abban az esetben is, ha a teljes bruttó 144 425 902 Ft vállalkozási díjat vesszük figyelembe – nyilvánvalóan nem tartalmazhatta volna minimum az említett bruttó összegre számított 30 704 719 Ft Áfa összeget, valamint a felperesi jogelőd alvállalkozási szerződése alapján kifizetendő, de a felperesi jogelőd I. által nem teljesített 71 100 000 Ft nettó összeget.

Az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül, hogy a Fővárosi Törvényszék olyan jogcímen ítelt meg követelést a felperesi jogelődnek, amelyet sem a vállalkozási szerződés, sem a vonatkozó rPtk. 312. § (2) bekezdése nem alapozott meg, azt a Fővárosi Törvényszék ítélete keletkeztette. Ebből következően a kérdéses összeg az adósnak az üzletrész átruházáskori fizetőképességének vizsgálata során nem lehet figyelembe venni.

Sérlemzte, hogy az elsőfokú bíróság a nem jogerős felelősség megállapítási rendelkezése alapján a Pp. 172. § (1) bekezdésébe ütköző módon hozott egyben marasztaló ítéleti rendelkezést is. A marasztalási per megindításának előfeltételeként ezen túlmenően az is szükséges, hogy a hitelező a megállapított követelését a volt taggal szemben lejárttá tegye.

A követelés lejárttá tételéhez, különösen a felperes által érvényesített 113 721 183 Ft + áfa összegű követelés tekintetében a számlaadásra kötelezett személy esetében számla kiállítása és a kötelezett részére történő átadása kötelező. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy mivel a felperesi jogelőd és a felperes az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.) 159. § (1) bekezdése ellenére nem állított ki szabályos számlát, a követelése esedékesség hiányában idő előtti, ezért azt ítélettel el kellett volna utasítani.

Arra is hivatkozott, hogy a felperesi perindítás a Pp. 5. §-ába ütköző, „joggal való visszaélést” valósíthatott meg.

Érthetetlennek tartotta, hogy a követelés eredeti jogosultja, a felperesi jogelőd I. kényszerítéssel alá és egy teljesen idegen személy részére átruházásra kerülhetett úgy, hogy az ügyvezetési feladatokat is erre a személyre ruházták át, ugyanakkor a formálisan a vállalkozási szerződésre alapított követelést többszörös átruházás után a felperes érvényesíti.

A felperes cégbejegyzése 2019. december 16-án történt és ezt követő két napon belül, 2019. december 18-án megkötötte felperesi jogelőd II.-vel a követelés átruházásáról szóló engedményezési szerződést.

Jogsértőnek, a Pp. 81. § (1)-(3) bekezdésébe és 82. § (3) bekezdés második mondatába ütközőnek tartotta az elsőfokú ítéletnek az alperest 3 600 000 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését. A felperes a keresetlevelében a perköltségigénye kapcsán ugyanis előzetesen csak jelezte, hogy azt a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján, azaz megbízási szerződés szerint, a Pp. 81. §-a szerinti felszámítással fogja érvényesíteni, és vállalja a költségjegyzéket a törvényi határidőben előterjeszteni, ugyanakkor az annak alapjául szolgáló okiratot (megbízási szerződés stb.) a tárgyalás bekezdéséig a tudomása szerint nem nyújtotta be. Erre figyelemmel a felperes valójában nem számított fel ügyvédi munkadíjból álló perköltséget, ezért azt az elsőfokú bíróság a Pp. rendelkezéseibe ütköző módon állapította meg a javára.

[8] A felperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a Cstv. 63/A. §-át, az az alapján indított perben vizsgálandó törvényi tényállási elemeket, azok bizonyításának a kérdéseit és az ügyben hozható határozat rendelkezéseit. Okiratokkal – a felszámolási közbenső mérlegek jóváhagyásáról hozott végzésekkel, a felszámoló zárójelentésével és a felszámolási bíróság jogerős záróvégzésével – bizonyította azt, hogy az átruházáskor az adós saját tőkéje nem érte el a jegyzett tőkéjét, és azt is, hogy a jegyzett tőkéje 50%-át meghaladó tartozása volt. Megjegyezte, hogy a jegyzett tőke 155 000 000 Ft-os értéke sem valós, mert kötelezően le kellett volna szállítani, hiszen az apportként bevitt, 155 000 000 Ft-ra értékelt know-how az adós társaság könyvvizsgálója által a pályázat meghíúsulásával, 2015. június 25-ével leértékelésre került, ezáltal a tőke a kötelező minimum alá csökkent, és az alperes, mint az adós egyszemélyes tagja a kötelező tőkepótlási kötelezettségének sem tett eleget a könyvvizsgálói felhívás ellenére. Ezeknek a tényeknek a hitelezői érdekeknek megfelelő, jóhiszemű átruházás vizsgálata során is jelentősége volt, azokból az elsőfokú bíróság helytálló következtetést vont le.

Tévesnek tartotta azt, hogy kizárólag a bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslattal igazolható a hátrahagyott tartozás mértéke, hiszen fedezet hiányában a jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat értelemszerűen csak a felszámoló díjára vonatkozhatott, az adott esetben az adós felszámolási eljárásában a felszámoló által ennek megfelelően elkészített zárójelentést pedig a bíróság jogerősen jóváhagyta.

Álláspontja szerint az üzletrészátruházás pillanatában az alperes által hivatkozott, a mérlegben nem szereplő tételek nélkül is fennállt az adós fizetéseképtelensége. Az adós valós értéke a projekt megvalósításán múlt, tekintve, hogy semmilyen más üzleti tevékenysége nem volt. A támogatási szerződés visszavonását követően a társaságba bevitt 150 000 000 Ft értékű vagyoni jog kivezetésre került egyéb ráfordítással szemben, az ez a veszteség okozta 152 230 000 Ft tőkevesztést a tulajdonos a jegyzett tőke leszállításával kívánta kezelni a 2015. évi beszámoló szerint. A tőkeleszállításra azonban nem került sor, mert az alperes a 100%-os üzletrészét 2016. május 27-én Vevő magánszemélynek adta el. Az eladás időpontjában az adós eszközeinek értéke 1 687 000 Ft, amely adóhatósággal szembeni követeléseket, illetve némi készpénzt tartalmaz. Az eladás időpontjában az adós vállalkozási célra hasznosítható eszközökkel nem rendelkező, azonban kötelezettségekkel bíró, negatív saját tőkeértékű vállalkozás volt.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen és teljeskörűen állapította meg a jogilag jelentős tényeket, és a felek nyilatkozatai, valamint a rendelkezésre bocsátott bizonyítási eszközök helyes értékelésével vont le azt a következtetést, hogy az alperes a kimentéshez szükséges bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság nem követett el olyan, az alperes által megjelölt, az ítélet hatályon kívül helyezését, új eljárásra és határozat hozatalára utasítását megalapozó eljárási szabálysértést.

Vitatta az ítéleti tényállás kiegészítésének a szükségességét, és azt is, hogy az elsőfokú bíróságot a Pp. 237. §-a szerinti anyagi pervezetés körében lényeges eljárási szabálysértésnek minősülő mulasztás terhelné a fizetéseképtelenség megállapításával, vagy a magánszakértői vélemény aggályosságával kapcsolatos bizonyítási kötelezettségről való tájékoztatás tekintetében.

Kifejtette, hogy a Cstv. 63/A. §-a szerinti feltételek közül az alperes ugyan tett tényállításokat a felek jóhiszeműségére és a hitelezői érdekek figyelembevételére vonatkozóan, azoknak az igazolására azonban bizonyítási indítványt nem. A fellebbezés alaptalanul sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság hivatalos tudomása ellenére nem vette figyelembe a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.059/2022/4. számú végzésében foglalt tényállást, és ezzel megsértette a Pp. 317. § (1) bekezdését. A hivatkozott per a Miskolci Törvényszék előtt a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség megállapítása iránt indult és – hatályon kívül helyezés és új eljárásra

utasítás folytán – G.40.113/2022. számon elsőfokon még folyamatban van. A Cstv. 33/A. §-a szerinti perben folytatott bizonyítás elemei a Cstv. 63/A. §-ának utaló szabálya hiányában a jelen perben szükséges bizonyítás tekintetében nem alkalmazhatók. Így alaptalanok az anyagi pervezetés hiányosságára vonatkozó fellebbezési hivatkozások is.

Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 317. § (1) bekezdés d) pontjában írt anyagi pervezetésre vonatkozó kötelezettségét sem, mert a bizonyítandó ténynek (az ismeretanyag megléte) a per egyéb adataiból és bizonyítékokból világosan következő hiánya miatt a magánszakértő vélemény nem lehetett alkalmas bizonyíték, azt nem is lehetett volna úgy korrigálni, hogy alkalmas legyen a kiinduló tényhelyzet megalapozatlansága miatt.

Azt is figyelembe kell venni, hogy a magánszakértő részére maga az alperes szolgáltatta a perben, a perfelvétel lezárásáig nem csatolt, így addig az elsőfokú bíróság és a felperes számára sem ismert iratanyagot.

Az alperes által hivatkozott, a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.059/2022/4. számú végzése nem azonos felek között, és nem azonos ténybeli alapból származó perben született, ez a döntés, illetve az abban megállapított tényállás az elsőfokú bíróságot nem kötötte.

A jelen ügyben további szakértői bizonyítás szükségtelen volt, mivel a mérlegelv alapján, valamint a Kft.4 követelése miatt is kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy fennállt az adós fizetéseképtelensége. Ezt támasztják alá azok a megállapítható tények is, hogy az adós egy projekt cég volt, vagyonnal sem rendelkezett, tevékenységet nem folytatott, így bevételszerzésre reménye sem lehetett és a Dr. ... által küldött, az alperesi ellenkérelemhez csatolt e-mail is.

Az alperes alaptalanul sérelmezte az utólagos bizonyítási indítványa és az eljárás felfüggesztése iránti kérelme elutasítását is.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett arra is, hogy az alperes az üzletresze átruházásánál a vevő kiválasztása során nem járt el kellő körültekintéssel, ez pedig megalapozza a rosszhiszeműségét.

Az elsőfokú bíróság a valóságnak megfelelően állapította meg a vagyoni hányad átruházásának időpontjában az ügylet szerinti vevőhöz, Vevő-höz köthető cégeket, azok sorsát, amely tényekből alappal lehetett következtetni arra, hogy nevezett magánszemélyt nem a szakértelme, a cégek finansziális megmentése miatt választották ezen cégek élére, hanem strómanként használták fel. Az üzletresz-átruházási jogügylet megkötésekor észszerű és megalapozott kétség fért ahhoz, hogy rábízható-e az adós vezetése, illetve várható-e tőle a hitelezői érdekek védelme. Ezért az alperes jóhiszeműségének a megítélése szempontjából nincs érdemi jelentősége annak, hogy Vevő eltiltás hatálya alatt állt-e. Az üzletresz vevője az ügylet után az adósi társaságban mindent megváltoztatott – cégnevet, ügyvezetőt, felügyelőbizottságot, könyvvizsgálót –, azonban semmilyen bevételszerző tevékenységet nem folytatott, a társaság könyveinek tanúsága szerint semmilyen változás a mérlegben nem volt, azaz a cég nem működött, a hitelezői követelések kielégítésének nem volt reális esélye.

Az adós mint projekt cég léte a projekt sikertelensége miatt az alperes számára nyilvánvalóan feleslegessé vált. Ezt világosan mutatja, hogy a felszámolástól sem kívánták megmenteni a Kft.4 követelésének a kielégítésével.

Az alperes által hivatkozott, az üzletresz-átruházási ügylet 8. pontja szerinti, alperes által „garanciavállalásnak” nevezett nyilatkozat sem cáfolja az alperes rosszhiszeműségét.

A tőkeerős, a teljesíteni képes alperesnek, aki tisztában volt a követelés 2016. május 8-án esedékessé válásával, számolnia kellett azzal, hogy a követelés lejártával a Kft.4 hitelező az adós ellen felszámolási eljárást indít, ami az adós felszámolásának az elrendelésére vezet (ami 2016. június 22-én meg is történt). Alperes tehát nem lehetett jóhiszemű, mert nyilvánvalóan

nem vette figyelembe a hitelezői érdekeket, miközben nehézség nélkül teljesíthette volna a Kft.4-vel szembeni lejárt fizetési kötelezettséget, és megmenthette volna az adóst a közvetlenül fenyegető felszámolástól.

Szerinte az alperes rosszhiszeműségét igazolja az is, hogy az átruházási szerződésben és annak a mellékleteiben szó sem esett az adóssal szembeni 144 000 000 Ft-os, de már esedékes és fizetési felszólításokkal érvényesíteni is kívánt követelésről, még ha az adós vitatta is azt.

Álláspontja szerint, indirekt módon az alperes „garanciavállalásra” hivatkozása is a rosszhiszeműséget támasztja alá, mivel abból olyan következtetés is levonható, hogy a garanciavállalás indoka az volt, hogy a nevezett személy az alperes szerint sem volt alkalmas felelős tulajdonosnak és vezető tisztségviselőnek.

Az alperes alaptalanul állította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen értékelésével megsértette volna a Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint a 316. és 317. §-át, és az alperes által előterjesztett magánszakértői véleményeket figyelmen kívül hagyva vont volna le „okszerűtlen” következtetést az adós fizetéseképtelenségére. Az alperes által hivatkozott csoportfinanszírozásnak a vagyoni hányad rosszhiszemű átruházásánál nem lehet relevanciája, mivel a rosszhiszemű átruházást éppen arra hivatkozva állította, mert a hitelezői érdekeknek nem megfelelő az az eljárás, amelynek az eredményeként a mögöttesen felelősségre vonható tőkeerős cégcsoportból való vagyónátruházással csökken a hitelezői megtérülés esélye.

Hivatkozott a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának véleményében kifejtettekre, miszerint nem mindig szakértői bizonyítással döntenek el a fizetéseképtelenség kérdéséről, másrészt a vezető tisztségviselő cégcsoport esetén sem veheti figyelembe a cégcsoport segítségét, mert önállóan, a cég vagyonát figyelembe véve kell megítélni a felelősségét.

Hivatkozott arra, hogy a fizetőképesség vizsgálatánál a bírói gyakorlat szerint a likviditási ráta olyan mutatószám, amelynek 1 alatti értéke valószínűsíti a fizetéseképtelenséget. Az átruházás időpontjában a likviditási ráta értéke 0,53 volt. Az alperes részesedés-átruházása előtt, 2016. május 8-án lejárt az a követelés, amely alapján az adós fizetéseképtelenségét megállapították. Az alperes fellebbezésében hivatkozott magánszakértői véleményeket nemcsak megalapozatlanoknak, hanem alkalmatlanoknak is tartotta az alperes felelőssége alóli kimentésére.

Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, amely szerint nincs lehetőség hozzáadni a beruházási ismeretanyag értékét az adós 2016. május 26. napjára készített mérlegében szereplő forgóeszközök értékéhez.

A magánszakértő is elismeri, „hogy mivel egy ilyen tervnek – ahogy egyébiránt egy épülettípusra vonatkozó tervnek is – nincs hagyományos értelemben vett piaca (nem kereskednek vele, nem történik rendszeresen ilyen típusú tranzakció), ezért a piaci ár értelmetlen”, emiatt a műszaki bekerülési értéket határozta meg. Ezt azonban alkalmatlannak tartotta az alperes fizetőképességre vonatkozó tényállítása igazolására, T1 véleménye szerint ugyanis az ismeretanyag nem értékesíthető, korlátozottan forgalomképes, a szerzői jogi státusz tisztázásáig azt nem lehet figyelembe venni, az alperes pedig nem igazolta a szerzői jogi státuszt.

Az alperes által hivatkozott „műszaki dokumentációt” sem tartotta az ellenkező bizonyítására alkalmasnak. Az üzletrész-átruházási okiratban és az átadás-átvételi jegyzőkönyvben szó sem esik ismeretanyagról vagy know-how-ról, és az említett tételeket az adós felszámolójának sem adták át. Nincs tehát okirattal igazolt ténybeli alapja a hivatkozott ismeretanyag meglétének, illetve forgalomképességének.

Noha szerinte az alperes által a fellebbezéséhez mellékelte, a párhuzamos perben csatolt magánszakértői vélemény a jelen perben irreleváns, ennek a bizonyítékkénti értékelése

esetére hivatkozott arra, hogy az abban foglaltak cáfolatára a Miskolci Törvényszéken a 25.G.40.113/2022. számú perben bizonyítékként benyújtotta az ellenkérelméhez F/1. szám alatt mellékelte, szakértő.4 magánszakértői véleményét.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a részesedés-átruházás időpontja előtt keletkezett a felperesi jogelőd I. követelése. A Fővárosi Törvényszéknek az adóst a felperes részére 144 425 899 Ft tőkekövetelés és ennek a 2015. június 25. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kötelező 30.G.40.654/2017/31. számú ítélete az adós, és ebből következően az alperes fizetési kötelezettsége, a követelés fennállása, összegszerűsége és jogcíme tekintetében ítélt dolog (res iudicata). Így azt az alperes utólag nem vitathatja, a jelen perben a bíróság az adósnak a hitelező, illetve a felperes felé fennálló kötelezettségét nem vizsgálhatja felül azért sem, mert a felperesi követelést, mint a jogerős ítélettel megállapítottal azonos hitelezői igényt a nemperes felszámolási eljárásban eljáró bíróság is jogerősen elfogadta. A felperesi jogelőd I. vállalkozási szerződésből keletkezett fenti követelése az alperes előtt – már az ítélet meghozatalát megelőzően –, az üzletrész átruházásának az időpontjában is ismert volt, mivel a felperesi jogelődtől az adós, illetőleg az alperes is felszólító leveleket kapott.

Iratellenesnek tartotta azt az alperesi hivatkozást, hogy a Fővárosi Törvényszék a jogerős ítéletével a felperes javára az adóst kizárólag a felszámoló jogelismerése alapján marasztalta, alaptalan a követelés jogcímével kapcsolatos fellebbezési fejtegetése (33. c.2. pont) is, mivel a Fővárosi Törvényszék a Ptk. 198. § (1), 201. § (1) és 312. § (2) bekezdése alapján vállalkozási díjat ítélt meg és nem kártérítést.

Tévesnek tartotta azt fellebbezési hivatkozást (a fellebbezés 50. b) pontjában), hogy a Fővárosi Törvényszék ítélete „keletkeztette” a követelést. A követelés ugyanis – az ítélethől következően – 2015. június 25-én esedékes volt, mivel e naptól terheli a kötelezettjét késedelmi kamat.

Ezt a követelést ezért a jelen perben az adós fizetőképessége megítélésénél figyelembe kell venni akkor is, ha az átruházás időpontjában az adós vitatta azt.

Annak pedig nincs kihatása a követelés esedékességére, hogy ki és mikor, miért szerepeltette vagy nem szerepeltette azt a mérlegében. A felperesi jogelőd II. a követelést csak a követelés megszerzési értékén szerepeltethette a könyveiben.

Kifejtette, hogy az alperes álláspontjával szemben a Cstv. 63/A. §-a szerinti pertípus is összhitelezői érdeket véd.

A számlakiállítással összefüggésben hivatkozott a GK 66. sz. állásfoglalásra, amely szerint az egységes gyakorlat értelmében nem kell számlát kibocsátani a követelés érvényesítéséhez. A Fővárosi Törvényszék az ítélete 21. oldalának második bekezdésében rámutatott arra is, hogy a felperesi jogelőd követelése számla kiállítása nélkül is fennállt, és az nem idő előtti.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perköltséget is helyesen állapította meg a 2022. július 14-én előterjesztett költségjegyzék szerinti, a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdésének c) pontja és 4/A. § (1) bekezdésére alapított felszámítása alapján. Az elsőfokú ítélet [73] bekezdésében nyilvánvaló elírás az, hogy az IM rendelet 3. §-a helyett a 2. § szerepel, mivel amellet a), b), c) pontokat jelölt meg, c) pont azonban a 2. §-ban nincsen. Az IM rendelet 3. §-ára alapított perköltségigény esetében pedig a megbízási szerződés becsatolása szükségtelen. A Pp. 81. § (3) bekezdése alapján a tárgyalás berekesztéséig jogosult volt felszámítani a perköltségigényt és a korábban megjelölt megbízási szerződés helyett az IM rendelet fenti rendelkezése alapján kérni a felszámítást. Az elsőfokú bíróság tehát nem követett el jogszabálysértést a perköltség megállapítása körében sem.

[9] A fellebbezés alaptalan.

[10] Az ítéltábla a fellebbezést – az alperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési kérelemre, annak és a fellebbezési ellenkérelmeknek a korlátai között bírálta felül.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú ítéletnek a keresetet – a 144 425 902 Ft tökekövetelés után 2015. június 25. napjától a kifizetésig járó évi 8%-os mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezése iránti részében – elutasító rendelkezését, a felperes pedig nem fellebbezett. Így az elsőfokú ítéletnek ez a része jogerőre emelkedett, nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát, ezért az ítéltábla azt nem érintette.

Az ítéltábla először a másodlagos fellebbezési kérelmet bírálta el.

Az alperes az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésével járó, a Pp. 379. – 380. §-aiban írt eljárási szabálysértésre nem hivatkozott, és ilyet az ítéltábla sem észlelt.

A konkrét jogszabály megjelölésével állított eljárási szabálysértéseket pedig az ítéltábla – a Pp. 369. § (1) bekezdésében írt jogkörében – az anyagi felülbírálat során vizsgálva, az alábbiak szerint bírálta el.

[11] Alaptalanul támadta a fellebbezés az elsőfokú ítéletet az elsőfokú bíróságnak a pervezetés körében elkövetett eljárási szabálysértésre hivatkozva, megalapozatlanul sérelmezte az anyagi pervezetés hiányát.

Az anyagi pervezetés jogintézményét a Pp. 237. § (1) bekezdése szabályozza.

Az anyagi pervezetés – abból kiindulva, hogy a perben a tény- és jogkérdések tisztázása a bíróság feladata – az ügy kimerítő tárgyalása, szakszerű eldöntése érdekében tanúsított bírói tevékenység, a felek által szolgáltatott peranyag tekintetében a bírói közrehatás, amely a kereset és a védekezés körében előterjesztett perfelvételi nyilatkozatok hiányosságainak és következtetlenségeinek az észlelését jelenti, és ezek tisztázására irányulhat. A Pp. 237. § (1) bekezdésében említett perfelvételi nyilatkozat a Pp. 183. § (1) bekezdése szerinti gyűjtőfogalom, magában foglalja mind a felperes, mind az alperes jogállításait (jogi érveit), tényállításait, kérelmét, és a Pp. 237. § (2) bekezdése alapján valamely lényeges tény vonatkozásában a bizonyításra (bizonyítási eszköz rendelkezésre bocsátására, bizonyítási indítványra és mindezek tekintetében az ellenfél által előterjesztettek vitatására) irányuló nyilatkozatát.

A Pp. 237. § (1) bekezdésének a helyes értelmezése szerint az anyagi pervezetés rendeltetése az, hogy a jogvita eldöntéséhez szükséges peranyag bírói közrehatással is rendelkezésre álljon. Anyagi pervezetés (bírói közrehatás) csak abban az esetben alkalmazható, ha a felek perfelvételi nyilatkozatának bármely eleme (jogállítás, tényállítás) olyan hibában, hiányosságban szenved, ami szükségessé teszi annak az egyértelműsítését vagy a kiegészítését (Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.276/2022/6.).

Az iratokból megállapítható, hogy az alperes a keresetre vonatkozó, már az írásbeli ellenkérelme előterjesztésére engedélyezett határidő meghosszabbítása iránti, 3. sorszámú kérelmét azzal indokolta, hogy az arra megadott 45 nap azért nem elegendő, mert a „felperes által érvényesített jogot szabályozó, a csodeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 63/A. §-a a bizonyítási terhet alapvetően megfordítja és azt az alperesre telepíti, alperes védekezésének összeállítása ezen okból is hosszabb időt vesz igénybe, mivel a per tárgyát képező több, mint négy évvel ezelőtti üzletrészátruházási ügylettel kapcsolatos dokumentációban, továbbá a Kft.1 fizetőképességével kapcsolatban is aprólékos elemzést kell végezzen (25.G.40.077/2020/3. számú irat 1. oldal utolsó előtti bekezdése).”

Ebből nyilvánvaló, hogy az alperes tisztában volt a felperes keresetével szemben az eredményes védekezése érdekében bizonyítandó lényeges tényekkel és a bizonyítási kötelezettségével, ezért nem volt szükség arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperest az anyagi pervezetés eszközével „segítse”.

[12] A tényállás megállapításával összefüggésben az alperes fellebbezése több eljárási szabálysértésre is hivatkozott.

Ezek vizsgálatánál az ítéltábla abból indult ki, hogy a Pp. 276. § (1) bekezdése értelmében a polgári perben a bíróság feladata a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása, és (ebből következően) csak az ügy eldöntése szempontjából jelentős tények bizonyításával foglalkozhat. Azt, hogy a per eldöntése szempontjából mely tények jelentősek, azok az anyagi jogszabályok határozzák meg, amelyek ezeknek a tényeknek a fennállásához, vagy a fenn nem állásához valamilyen joghatást fűznek.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a felperesnek a keresettel érvényesített alanyi joga a Cstv. 63/A. §-án alapul, amely igény megállapításához szükséges tényeket is helyesen jelölte meg az ítélete indokolásának az [57] és [61] bekezdéseiben azzal, hogy azoknak a bizonyítása melyik fél bizonyítási kötelezettségébe tartozik.

A fellebbezés az elsőfokú ítéletet a felperes kötelezettségébe tartozó feltételek bizonyítottságának és az ő érdekkörébe eső releváns tények bizonyíthatatlanságának a megállapítása miatt is támadta.

[13] Alaptalanul sérelmezte a fellebbezés azt, hogy az elsőfokú bíróság a Cstv. 63/A. §-ába ütköző módon állapította meg „a jegyzett tőke 50%-át meghaladó adósi tartozás” fennállását (fellebbezés 33. pont).

Az ítéltábla nem értett egyet azzal, hogy az adós egyszerűsített módon befejezett felszámolási eljárása esetén a felperes „nem mással, mint a bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslattal” igazolhatja a törvényben megkívánt, a jegyzett tőke 50%-át meghaladó adósi tartozás fennállását (fellebbezés 28. pont). Ez a jogszabály szövegének sem a nyelvtani, sem az Alaptörvény 28. cikke szerinti (ún. teleologikus) jogértelmezéséből nem következik.

A normaszövegben alkalmazott „vagyonfelosztási javaslatra” a Cstv. 63/A. §-a nem ad külön fogalom meghatározást. Ezért e jogszabály alkalmazása során is a Cstv. 52. és 56. §-ában írt vagyonfelosztási javaslatot kell érteni, ami a felszámolónak az értékesített vagyon pénzbeli ellenértéke és a nem értékesített vagyon hitelezők közötti felosztására tett javaslata. Abban az esetben, ha nincs az adós értékesített vagyonából befolyt pénz, vagy az nem elegendő minden hitelező valamennyi követelésének a kielégítésére, vagy nincs egyéb, nem értékesített vagyon, akkor a vagyonfelosztási javaslatból (ha a felszámoló készít is ilyet) nyilvánvalóan nem állapítható meg a hitelezői tartozások teljes összege és így a hitelezői tartozások - jegyzett tőke aránya sem.

„A vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősség megállapítása” alcímet és az új szövegű Cstv. 63/A. §-át a törvénybe 2005. július 7-ei hatállyal beiktató 2005. évi LXIX. törvény (Módosító törvény) 3. §-ához fűzött részletes miniszteri indokolás ugyanakkor azt tartalmazza, hogy a jogalkotó célja a törvénynek e szabállyal való kiegészítésével az volt, hogy „Ha törlési eljárásra nem kerül sor, hanem a kiürített, adóságokkal terhelt fizetéseképtelen cég ellen felszámolási eljárás indul” biztosítsa „annak a lehetőségét, hogy a hitelezők felléphessenek az üzletrészüket (részvényüket) korábban rosszhiszeműen értékesítő volt tulajdonosok ellen.”

A Cstv. 63/A. §-át a 2011. évi CXCVII. törvény 59. §-a egészítette ki azzal, hogy (amennyiben) „az adósnak – a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg (egyszerűsített eljárás esetén pedig a bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat) szerint – a jegyzett tőkéjének 50%-át meghaladó mértékű tartozása van”.

A módosító törvény 59. §-ához adott miniszteri indokolás pedig egyértelművé teszi, hogy a Cstv. 63/A. §-ának a kiegészítésével a törvényalkotó a felszámoló kötelezettségévé tette a hitelezőknek a részesedését átruházó volt tag felelősségrevonására alapot adó körülményekről való tájékoztatását.

Azt, hogy a felszámolási eljárást követően megszüntetett adós a jegyzett tőkéjének az 50%-át meghaladó tartozást hagyott-e hátra, a hitelezők sem a felszámoló által az egyszerűsített felszámolás iránti kérelemmel a bírósághoz benyújtott, jóváhagyott vagyonfelosztási javaslatból tudják megállapítani (hanem a jóváhagyott egyszerűsített zárómérlegből, a hitelezői nyilvántartásból és a vagyonfelosztási javaslatból), ezért az Alaptörvény 28. cikke szerint sem lehet helytálló az alperesnek a fellebbezésében is megismételt jogszabályértelmezése. Ebből következően az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt azzal, hogy az alperesnek a Cstv. 63/A. §-a szerinti felelőssége megállapításához szükséges e törvényi feltétel fennállása tekintetében – vagyonfelosztási javaslat hiányában – a keresetlevélhez csatolt, a felszámolási eljárásban benyújtott, és a felszámolási bíróság jogerős záró végzésével jóváhagyott zárójelentés és mellékletei alapján állapította meg azt, hogy a jogutód nélkül megszüntetett adós (a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett) 147 748 586 Ft ki nem egyenlített tartozást hagyott hátra, ami meghaladta a jegyzett tőkéje 50%-át. Ezáltal pedig nem tévedett annak a megállapításával sem, hogy a felperes a perben rá háruló bizonyítási kötelezettségének eleget tett.

[14] Miután a felperes a Cstv. 63/A. §-a szerinti felelősség megállapításához az ő érdekkörébe tartozó törvényi tényállási elemek tekintetében a bizonyítási kötelezettségének eleget tett, az alperest terhelte a felelősség alóli kimentése érdekében annak a bizonyítása, hogy a részesedése átruházásának az időpontjában az adós még fizetőképessé volt (25.G.40.077/2020/5. számú irat 26. pont).

Az alperes alaptalanul érvelt az elsőfokú ítélet megváltoztatása, vagy hatályon kívül helyezése érdekében azzal, hogy az elsőfokú bíróság a Cstv. 63/A. §-a téves értelmezése miatt hiányos tényállás alapján, a bizonyítékok jogszabálysértő értékelésével és a szükséges bizonyítás jogszabálysértő mellőzésével állapította meg azt, hogy az üzletrésze átruházásának az időpontjában az adós fizetéseképtelen volt, és – a bizonyítási szabályok megsértése miatt – tévesen következtetett arra, hogy nem bizonyította ennek az ellenkezőjét.

Az elsőfokú bíróság helytálló álláspontjával egyezően a Cstv. 63/A. §-a szerinti perben a részesedését átruházó tag felelősség alóli kimentéséhez szükséges tények körébe tartozik az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, illetve annak bekövetkezése időpontja, így azzal kapcsolatban nem a felperesnek van állítási és bizonyítási kötelezettsége.

A Cstv. 63/A. §-ának a normaszövege szerint: az, hogy az adós az átruházás időpontjában még fizetőképessé volt, illetve az, hogy már fizetéseképtelen, vagy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt a kimentést eltérő feltételekkel eredményező, vagylagos tények.

Ez következik abból is, hogy a bírói gyakorlat – miként azt a Kúria Polgári Kollégiuma adott kérdést vizsgáló joggyakorlat-elemző csoportjának 2017. február 6-án elfogadott összefoglaló véleménye is kiemeli (A/II.2.2.) – nem tekinti azonosnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének feltételeit az adós fizetéseképtelenségének a megállapításához szükséges, a Cstv. 27. § (2) bekezdésében írt feltételekkel.

Ennek megfelelően a Cstv. 63/A. §-a a kimentéshez eltérő bizonyítást tesz szükségessé akkor, ha az alperes arra hivatkozik, hogy az átruházás időpontjában az adós még fizetőképessé volt, mint amikor elismerve azt, hogy az adós a részesedése átruházásakor fizetéseképtelen, vagy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és ebben a helyzetben is a kimentést eredményező körülményt (jóhiszeműség) állít.

A jelen ügyben az elsőfokú bíróság a kimentés körében először az alperesnek azt a védekezését vizsgálta, hogy az üzletrész átruházás időpontjában az adós fizetőképessé volt-e (elsőfokú ítélet indokolása [62] bekezdés). Az elsőfokú bíróság ezt a védekezést alaptalannak ítélte (elsőfokú ítélet indokolása [66] és [70] bekezdés).

[15] Téves az alperesnek az a jogszabályértelmezése, hogy a Cstv. 63/A. §-ára alapított kereset alapján indult eljárásban az adós fizetőképessége, fizetéseképtelensége csak a keresetindító hitelező kielégítetlen követelése vonatkozásában vizsgálható (68. sorszámú fellebbezés VIII.B.34. pont).

Az új szövegezésű Cstv. 63/A. §-át a törvénybe beiktató módosító törvény célja – az általános indokolása szerint – az volt, hogy a cégjogi és felszámolási szabályok módosításával, kiegészítésével megteremtse a rosszhiszeműen eljáró volt tulajdonosok teljes anyagi felelősségének jogi szabályát.

A Cstv.-t módosító rendelkezések elsősorban a kiürített és fantomizált cégek hitelezőinek a védelmében születtek, amit a törvénytervezet miniszteri indokolása azzal magyarázott: ha a kiürített, adósságokkal terhelt fizetéseképtelen cég ellen felszámolási eljárás indul, ebben az esetben is indokolt biztosítani annak a lehetőségét, hogy a hitelezők fellephessenek az üzletrészüket rosszhiszeműen értékesítő volt tagok ellen, alapvetően ugyanis az ő magatartásuk vezetett a cég felszámolásához.

A Cstv. egyik alapelve – az 1991. évi XLIX. törvény preambulumban megfogalmazott – hitelezői érdekvédelem. A Cstv. 1. § (3) bekezdése szerint a felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetéseképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők e törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.

Mindebből az következik, hogy a Cstv. 63/A. §-ában foglalt tényállási elemek értelmezésénél a Cstv.-nek a felszámolási eljárásra vonatkozó egyéb rendelkezéseit is figyelembe kell venni.

[16] Az ítéltábla nem értett egyet az alperesnek azzal az érvelésével sem, hogy a jelen perrel érintett időszakra nézve az adós fizetéseképtelensége, vagy annak a hiánya szakkérdés (68. sorszámú fellebbezés 45. pont).

A Cstv. 63/A. §-a és a törvény egyéb rendelkezései sem adnak fogalommeghatározást arra, hogy mit kell az adós fizetőképességén, illetve fizetéseképtelenségén érteni.

Ugyanakkor – tekintettel arra, hogy ez a törvényhely a Cstv. rendelkezései köré illeszkedik – a Cstv. 63/A. §-ának az értelmezése során nem lehet figyelmen kívül hagyni a felszámolási eljárás alapelveit, célját és az aktuális tag felelősségére vonatkozó rendelkezéseket (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf. 40.096/2008/6.). A fizetéseképtelenség körében – jelen ügyben is – a Cstv. 27. § (2) bekezdésében foglaltak az irányadók, tekintettel arra, hogy a hivatkozott törvényhely e fogalom körében más tartalmú definíciót nem ad.

A Cstv. 27. § (2016. május 27-ei időállapot szerint hatályos) (2) bekezdés a) pontja szerint a bíróság az adós fizetéseképtelenségét akkor állapítja meg, ha az adós szerződésen alapuló, nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési idő lejártát követő 20 napon belül sem egyenlítette ki vagy nem vitatta, és az ezt követő írásbeli fizetési felszólításra sem teljesítette.

A Cstv. 63/A. §-a alapján indult perben vizsgálándó az, hogy az üzletrészt akkor ruházták-e át, amikor az adós még fizetőképese, vagy már fizetéseképtelen volt, az adós fizetéseképtelensége pedig – vita esetén – kizárólag a Cstv.-ben meghatározott tények alapján eldöntendő jogkérdés. A fizetéseképtelenség fogalma pénzforgalmi szemléletű. A törvényi szabályozás nem ad módot a bíróságnak annak a vizsgálatára, hogy az adós milyen okból fizetéseképtelen, a fizetési nehézségei tartósak-e vagy átmenetiek. Közömbös az is, hogy az adós egyébként milyen vagyonnal rendelkezik.

Az ítéltábla álláspontja szerint, eltérő szabály hiányában a Cstv. 27. § (2) bekezdése szerint fogalommeghatározás – az argumentum a contrario elv alapján – irányadó a Cstv. 63/A. §-ának az alkalmazása során is, akként, hogy az adós fizetőképessége akkor állapítható meg, ha a vizsgált időpontban a Cstv. 27/A. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem volt fizetéseképtelen.

Az elsőfokú ítéletben az adós felszámolási eljárásában keletkezett közokiratok alapján megállapított, és ebben a részében nem vitás tényállás szerint a Miskolci Törvényszék az 5.Fpk.261/2016/5. számú 2016. december 21-én jogerős végzésével az adós fizetéseképtelenségét megállapította, és elrendelte a felszámolását.

[17] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást az iratokhoz 25.G.40.077/2020/10/F/25. számon csatolt 5.Fpk.261/2016/5. számú végzés alapján kiegészíti azzal, hogy a Miskolci Törvényszék a Kft.4 2016. június 22-én benyújtott hitelezői kérelmére a 2016. május 8-án esedékes 2 653 022 Ft összegű nem vitatott fizetési kötelezettségének a nem teljesítése miatt állapította meg az adós fizetéseképtelenségét és rendelte el a felszámolását.

Az ítéltábla az így kiegészített tényállás alapján nem tartotta megállapíthatónak az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését amiatt, hogy az alperes által ebben a körben felajánlott további bizonyítást mellőzve állapította meg, hogy az adós az üzletrészátruházás időpontjában, 2016. május 27-én fizetéseképtelen volt.

Az adósnak a 2016. május 8-ai esedékességű fizetési kötelezettsége nem teljesítése miatti fizetéseképtelensége ugyanis a felszámolási eljárásban hozott 5.Fpk.261/2016/5. számú jogerős végzéssel már eldöntött kérdés, ami a jelen eljárásban is irányadó.

A polgári perben eljáró bíróságot ugyanis köti a Cstv. 6. § (3) és 27. § (2) bekezdése abban az értelemben, hogy egy gazdasági társaság fizetéseképtelenségéről nem dönthet, erre kizárólag – a Cstv. III. fejezetében szabályozott felszámolási nemperes eljárásban – a Cstv. 26-27. §-ában meghatározottak vizsgálata alapján – van lehetőség.

A jelen ügyben tehát a felszámolási ügyben eljáró bíróság jogerős végzése, annak az indokai és az üzletrészátruházási szerződés időpontjának a nem vitás ténye alapján okszerűen, minden további bizonyítás nélkül megállapítható volt, hogy az adós a Kft.4-vel szembeni, 2016. május 8-án lejárt fizetési kötelezettsége nem teljesítése miatt – tehát attól függetlenül, hogy a felperes jogelődje által követelt vállalkozói díjfizetési kötelezettsége ekkor már fennállt-e – 2016. május 27-én fizetéseképtelen volt.

Mivel e tény megállapításánál nem volt jelentősége, az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést azzal, hogy nem vizsgálta az alperesnek a 25.G.40.077/2020/5. számú érdemi ellenkérelme 26.1–20. pontjában az adós üzletrész átruházáskori fizetőképességére hivatkozó állításait, és mellőzte erre a szakértői bizonyítást is.

Ebből következően alaptalanul támadta az alperes az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva is, hogy a megállapított tényállás azért hiányos, mert nem tartalmazza a 2012. november 12-ei vállalkozási szerződés fellebbezésben hiányolt (szerinte) lényeges kikötéseit. Ezekre ugyanis a védekezésében annak a tényállításának az alátámasztása érdekében hivatkozott, hogy e

szerződés alapján alaptalan volt a felperes 113 721 183 Ft + áfa vállalkozói díjkövetelése, amit ezért (illetve azért is, mert addig az még részben sem vált esedékessé) az adós átruházáskori fizetőképessége megállapításánál sem lehetett (volna) figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság helyes álláspontjának megfelelően azonban a Fővárosi Törvényszék 30.G.40.654/2017/31. számú jogerős ítélete következtében a jelen perben már nem tehető vitássá, hogy az adós e vállalkozási szerződésből eredően a felperesnek 144 425 899 Ft 2015. június 5-én esedékes vállalkozói díj megfizetésére köteles. Az alperesnek ezért az arra vonatkozó tényállításai, hogy a felperesi jogelőd I. a vállalkozói kötelezettségét teljesítette-e, és a vállalkozói díjkövetelése megalapozott-e, a jelen ügyben nem relevánsak, így nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság „jogsértő módon” nem vette figyelembe az alperes által a fellebbezésében hivatkozott körülményeket.

[18] Alaptalanul támadta a fellebbezés az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva is, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének a bekövetkezését nem a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt feltételek vizsgálatával állapította meg, annál nem vett figyelembe hivatalból, bizonyítás nélkül is olyan tényeket, adatokat, amelyekről a G.41.133/2022. számú perből már hivatalos tudomása volt, és amelyek alapján az ítéltábla is úgy foglalt állást a Gf.III.30.059/2022/4. számú végzésében, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezése időpontjának a megállapításához szakértői bizonyítás szükséges, az alperes erre előterjesztett utólagos bizonyítási indítványának pedig (ezzel ugyancsak eljárási szabálysértést elkövetve) nem adott helyt.

Arra tekintettel ugyanis, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a részesedése átruházásának az időpontjában az adós még fizetőképés volt, a továbbiakban szükségtelen volt annak a vizsgálata, hogy mikor következett be a fenyegető fizetéseképtelensége. A részesedését átruházó volt tagot annak a bizonyítása, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség vagy a fizetéseképtelenség csak a részesedése átruházását követően következett be, csak akkor mentesíti a felelősség alól, ha az adós az átruházás időpontjában még fizetőképés volt (I. fordulat). Ha ezt nem bizonyítja, és ezért azt kell megállapítani, hogy az adós az átruházás időpontjában már fizetéseképtelen volt, a kimentése csak akkor lehet eredményes, ha az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el (II. fordulat).

Ezért annak a megállapítása után, hogy az adós a részesedése átruházásának az időpontjában nem volt fizetőképés, nem volt jelentősége annak, hogy az adós fenyegető fizetéseképtelensége mikor következett be, mert az alperes a Cstv. 63/A. §-a szerinti felelősség alól a II. fordulat szerint, csak akkor menthette ki magát, ha bizonyította, hogy az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el. Mivel pedig az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének az időpontja a jelen per eldöntésénél irreleváns, a bíróság a Pp. 276. § (1) bekezdése értelmében nem rendelhetett el bizonyítást annak a megállapítására. Erre tekintettel egyrészt nincs jelentősége annak, hogy szakkérdés-e „a jelen perrel érintett időszakra nézve” az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete fenn nem állása, mivel a Pp. 276. § (5) bekezdése szerint szükségtelenként mellőzni kellett arra a bizonyítás elrendelését, így a (magán)szakértői bizonyítását is.

Nem állapítható meg az sem, hogy az elsőfokú bíróság – a fellebbezés VIII.C.47. pontjában állított – eljárási szabálysértéseket követett el azzal, hogy nem adott helyt az alperes igazságügyi magánszakértői vélemény kiegészítésére a 2022. november 16-ai tárgyaláson előterjesztett utólagos bizonyítási indítványának.

Az alperes által az ezzel megsértett jogszabályként hivatkozott Pp. 220. § (1) bekezdése szerint a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a fél az elsőfokú ítélet

meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig akkor terjeszthet elő további bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítékot, ha az

- a) a keresete, ellenkérelme alapjául hivatkozott tény bizonyítására, vagy ellenbizonyításra szolgál, feltéve, hogy az utóbb keletkezett vagy arról önhibáján kívül utóbb szerzett tudomást,
- b) valamely bizonyítási eszköz bizonyító erejének, bizonyítás eredményének cáfolatára szolgál, feltéve, hogy az ellenbizonyítás lehetőségének módja, eszköze a lefolytatott bizonyításból vált számára felismerhető,
- c) a keresete, illetve ellenkérelme megváltoztatásának alapjául hivatkozott tény bizonyítására vagy ellenbizonyításra szolgál, feltéve, hogy a kereset – illetve ellenkérelem – változtatást a bíróság engedélyezi, vagy
- d) a bíróságnak a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése folytán vált szükségessé.

A jelen esetben e feltételek egyike sem állt fenn. Az alperes ugyanis a 2022. november 16-ai érdemi tárgyaláson a Pp. 304. § (2) bekezdés d) pontja alapján indítványozta Szakértől igazságügyi könyvszakértő magánszakvéleménye írásbeli kiegészítését azzal a kérdéssel, hogy: „a szakértő vizsgálja meg az adóst, mint a ... cégcsoport tagját abból a szempontból, hogy 2016. január 1. napjától kezdődően 2016. május 17. napjáig – az üzletrész adásvételi szerződés időpontjáig – fizetése képtelen vagy fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetben volt-e (25.G.40.077/2020/61. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldala).”

A Pp. 304. § (2) bekezdése tételesen sorolja fel azokat az eseteket, amikor a fél az általa benyújtott magánszakértői vélemény írásbeli vagy szóbeli kiegészítését indítványozhatja. Eszerint a kiegészítést egyrészt az ellenfél kérdései, továbbá – az alperes által megjelölt – d) pont értelmében olyan perbeli adatok indokolhatják, amelyek a szakkérdés szempontjából lényegesek és azokra a szakértő nem volt tekintettel.

Az alperes ugyanakkor a 62. sorszámú beadványa 3. pontjában előadta, hogy a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.059/2022/4. számú „másodfokú végzésében kifejtett” irányadó jogi álláspontra figyelemmel indítványozta a magán könyvszakértői vélemény kiegészítését, majd a 2023. január 31-ei tárgyaláson, a berekesztésre történt figyelmeztetés után is úgy nyilatkozott, hogy („alperesi álláspont szerint az adós fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetének megítélése előzetes kérdés, [...] a szakértői bizonyítás is erre irányult”) a szakvélemény kiegészítését az időközben, a párhuzamos perben megszületett másodfokú határozat tartalmára tekintettel kérte, ami nem illeszthető a Pp. 304. § (2) bekezdés d) pontjának a keretei közé.

Másrészt nem jogszabálysértő az sem, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az ítélete meghozatalánál az alperes által Szakértől igazságügyi könyvszakértő 33. sorszámú bizonyítékként csatolt magánszakvéleményeknek az ezzel kapcsolatos, a fellebbezésben a VIII.C.45. pontban hivatkozott állásfoglalásait, illetve ezzel összefüggésben az alperesi tényállítások alátámasztására alkalmas egyéb bizonyítékokat.

Arra tekintettel, hogy azok a jelen perben irrelevánsak, az ítéltábla mellőzi az ítélet indokolásából az elsőfokú bíróságnak [64] bekezdésében tett azt a megállapítást, hogy az adós 2016. május 27. napján fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és annak a [65] és [63] bekezdésében lévő indokait. Az alperesnek az adós fizetése képtelenséggel fenyegető helyzete vizsgálatával, az ezzel kapcsolatos tényállás megállapításával és a bizonyítás hibáival, hiányosságaival kapcsolatos eljárási és anyagi jogszabálysértésre hivatkozó fellebbezési indokaival [68. sorszámú fellebbezés: VI. 9, 10. (első és harmadik bekezdés) 11, 12. pont, VII.C. 35 – 50. pont] és a fellebbezési ellenkérelem A.12. pontjában az azokra vonatkozó ellenérvekkel pedig az ítéltábla érdemben nem foglalkozott.

[19] Az ítéltábla így csak megjegyzi, hogy az alperes a fellebbezése VII. 22. pontjában iratellenesen támadta az elsőfokú ítélet indokolása [12] bekezdésében írt azt a ténymegállapítást, hogy a Kft.2 az adósnak küldött 2016. január 14-ei levele fizetési felszólítást is tartalmazott. A Fővárosi Törvényszék 30.G.40.654/2017/31. számú jogerős ítéletének (25.G.40.077/2020/1/F/9. számú melléklet) az indokolása az 5. oldal második bekezdésében tartalmazza azt, hogy, „A felperesi jogelőd jogi képviselője útján, 2016. január 14. napján kelt, a II. r. alperes ügyvezetőjének címzett levelében tájékoztatta a címzettet, hogy a közte és az I. r. alperes között megkötött pályázatírási szerződés alapján a címzettel szemben fennálló 113 721 183 Ft törke és kamat követelését teljes egészében a felperes részére engedményezte, ezért felszólította a címzettet, hogy a tartozást az új jogosultnak teljesítsék.”

Az ítéltábla kitér arra – a Pp. 369. § (2) bekezdésében írt jogkörében –: az elsőfokú bíróság ítéletével együtt felülbírált az elsőfokú bíróságnak a 2023. január 31-ei tárgyaláson kihirdetett 25.G.40.077/2020/65.I. számú, az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasító végzését is. Habár az elsőfokú bíróság azzal eljárási szabálysértést követett el, hogy a külön nem fellebbezhető és nem indoklásköteles végzésének az indokait az ítéletének az indokolásában nem adta meg, ez az eljárási szabálysértés nem jelentette akadályát az ítéltábla felülbírlatának.

Az ítéltábla megállapította, hogy az alperesnek a 62. sorszámú beadványában előterjesztett, az elsőfokú bíróságnál folyamatban lévő 25.G.40.123/2022. számú per jogerős befejezéséig a jelen eljárás felfüggesztése iránti kérelmére az eljárás felfüggesztése a Pp. 123. §-a szerint nem volt kötelező, az elsőfokú bíróság mérlegelési körébe tartozott.

Arra figyelemmel, hogy a jelen ügyben az adós részesedés-átruházáskori fizetőképessége nem szakértői bizonyítást igénylő kérdés, az alperes kimentésének az eredményessége megállapításánál pedig az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének és az időpontjának nincs jelentősége, az elsőfokú bíróság előtt folyamatban lévő 25.G.40.123/2022. számú per tárgya nem olyan előzetes kérdés elbírálása, amelytől a jelen per eldöntése függ. Ezért annak a jogerős befejezésig a jelen eljárás felfüggesztése iránti kérelme elutasítása nem volt jogszabálysértő, és az alperesnek arra a fellebbezésben is előterjesztett kérelmét az ítéltábla sem tartotta teljesíthetőnek, így azt elutasította.

[20] Alaptalanul támadta a fellebbezés az elsőfokú ítéletet azt állítva is, hogy az elsőfokú bíróság részben eljárási szabálysértéssel megállapított, és hiányos tényállás alapján vont le – téves – következtetést arra, hogy nem tudta bizonyítani; a részesedése átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekében járt el.

Általánosságban is téves az alperesnek az a fellebbezési kijelentése, hogy „Egyszerűsített felszámolás esetén bíróság által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat hiányában a volt tag rosszhiszeműsége a Csódtv. 63/A. §-a alapján nem vélelmezhető. Így vele szemben felelősség megállapítására sem kerülhet sor (68. sorszámú fellebbezés VIII.32. pont).” Ilyen következtetés sem a Cstv. 63/A. §-a normaszövegéből, sem a törvénynek a felszámolási eljárást szabályozó rendelkezéseiből nem vonható le.

A jogi szabályozás szerint a Cstv. 63/A. §-a nem önálló felelősségi alakzat, hanem a tagi felelősség személyi kiterjesztése, bizonyos feltételek bekövetkezése esetére (IH2012.138. Fővárosi Ítéltábla 11.Gf. 40.096/2008/6.).

A törvény nem zárja ki a fizetéseképtelen, vagy fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő cég üzletrészesének az értékesítését, de a Cstv. 63/A. §-ában írt speciális bizonyítási szabály szerint ilyen helyzetben az adós ki nem elégített követeléseiért a részesedését átruházó tag csak akkor nem tehető felelőssé, ha bizonyítja, hogy az átruházás során

jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével járt el. Mindaddig amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét (rosszhiszeműség, figyelmen kívül hagyás) kell ténynek tekinteni.

A jelen ügyben annak volt kiemelt jelentősége, hogy hogyan értelmezhető a volt tag felelősség alóli kimentési lehetőségének a II. fordulója, az, hogy a vagyoni hányad átruházásának időpontjában az adós ugyan nem volt fizetőképese, de a tag (részvényes) az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el.

Az Alkotmánybíróság a Cstv. 63/A. §-a alaptörvényellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói indítványt elutasító 3134/2023. (III.27.) AB határozatában rámutatott arra, hogy a Kúria BH2016.345. számon közzétett eseti döntése több olyan szempontot tartalmaz, ami alapján egy üzletrész-átruházás jóhiszeműsége megítélhető ([28]). A Kúria ebben – a Gfv.VII.30.066/2016/7. számú határozatában – helytállónak tartotta azt a jogértelmezést, hogy ilyen esetben a hitelezői érdekek sérelme nem abban nyilvánul meg, hogy az ügyletkötés eredményeként csökken, az adós számára hátrányosan megváltozik a ki nem elégített hitelezői követelésekért felelőssé tehető személyek (tagok) köre. Az üzletrészt eladó tag(ok) rosszhiszeműségét megalapozza, ha vagy már eleve azzal a céllal ruházta át az üzletrészt, hogy mentesüljön a tagi felelősségre vonás alól, vagy a vevő kiválasztásánál nem kellő körültekintéssel, hanyagul járt el ([27]).

Eszerint a kimentési lehetőség körében azt kell vizsgálni, hogy mi volt a célja, eredménye az átruházásnak. Ebben az esetben nem a szerződést kötő felek egymással szemben tanúsított jó- vagy rosszhiszeműségének van jelentősége, hanem annak, hogy a volt tag a szerződésen kívüli harmadik személyek, az adós hitelezői irányában jóhiszemű volt-e, azaz

- nem csökkentette-e ezzel a hitelezők kielégítésének az alapját, vagy
- az nem zárta-e el őket a hitelezői igényeik érvényesítésének a lehetőségétől, illetőleg
- az értékesítéssel nem akart-e mentesülni a tagként őt „fenyegető” felelősség alól. A törvényalkotó azt vélelmezi, hogy az üzletrész átruházása a hitelezők megkárosítására irányult, illetőleg annak a célja az üzletrészt átruházó tag járulékos tagi felelőssége alóli mentesülése volt (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf. 40.096/2008/6.).

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem találta bizonyítottnak az alperes jóhiszeműségét az üzletrész átruházása kapcsán, mivel azt állapította meg hogy:

- az alperes az üzletrész vevőjének a kiválasztásánál nem járt el kellő körültekintéssel, és
- az átruházási ügylet következtében a hitelezők számára hátrányosan változott meg a ki nem elégített hitelezői követelésekért felelőssé tehető személyek köre (elsőfokú ítélet indokolása [69] bekezdés).

Az alperes a fellebbezésében azt sérelmezte, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított jelentőséget az üzletrész vevője személyének (68. sorszámú fellebbezés VIII. C. 51. pont), vagyis annak, hogy nevezett felszámolás után megszűnt, illetve kényszer törlesztés alatt álló cégek tagja és vezetője volt.

Az ítéltábla nem értett egyet azzal a fellebbezési érveléssel, hogy amiatt, hogy Vevő nem állt a közhiteles nyilvántartásba bejegyzett eltiltás hatálya alatt, az alperestől nem volt elvárható, hogy felismerje; a vevő nem fogja az adóst működtetni, vagy arra alkalmatlan és így az sem, hogy ezt a részesedése részére történő átruházásánál, a hitelezők érdekében figyelembe vegye.

Ahogy az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában rögzítette, az alperes a kimentése körében az átruházáskori jóhiszeműsége alátámasztására – amellet, hogy az üzletrészt a ... Cégcsoport portfóliójának a racionalizálása érdekében, és visszterhesen adta át – arra is hivatkozott, hogy az adóst nem vagyontalanul adta át az új tagnak, a hitelezői igények

későbbi kielégítését is biztosította. E körben hivatkozott arra is, hogy az üzletrész adásvételi szerződésben az általa elismert, az adós céggel szembeni követelések kiegyenlítésére a megfelelő feltételek mellett garanciát vállalt.

Az alperes a fellebbezésében azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság – mivel tévesen állapította meg azt, hogy a 2015. szeptember 3-ai adásvételi szerződés tárgya az „Üvegház” beruházási projekt volt – nem vette figyelembe, hogy az üzletrész átruházásának az időpontjában legalább 17 855 000 Ft + áfa értékű, „a nem kizárólagos felhasználása engedélyezésével hasznosított beruházási ismeretanyag” is az adós birtokában volt.

Alaptalanul kifogásolta a fellebbezés, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg azt, hogy az alperes kimentésre irányuló védekezése elbírálásánál azt miért hagyta figyelem kívül.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának a [66] bekezdésében adott számot arról, hogy az adós átruházáskori vagyonának a vizsgálatánál a beruházási ismeretanyag értékét miért nem tartotta figyelembe vehetőnek, a [66] bekezdésben pedig azt is megindokolta, hogy az alperes által az adós 2016. április 27-én fennálló fizetőképességének a bizonyítására felajánlott magánszakértői véleményeket miként értékelte.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az adós az üzletrész átadásakor nem volt fizetőképese, amire abból következtetett, hogy:

- az alperes a támogatási szerződésből fakadó vagyoni értékű jogot 150 000 000 Ft nem vagyoni hozzájárulásként (apport) 2014. április 14-én az adós tulajdonába adta, azonban az adós a 2015. szeptember 3-ai adásvételi szerződéssel az „Üvegház beruházási projektet” értékesítette a Zrt.2-nek 74 340 413 Ft + áfa, azaz bruttó 94 412 325 Ft értékben,
- ez a vagyoni jog leírásra került, az adós könyveiben az értékesítést követően nem szerepelt,
- a 2016. május 26-ára készült havi beszámoló szerint pedig az adós e napon 1 687 000 Ft értékű forgóeszközzel rendelkezett, amivel szemben 3 170 000 Ft rövid lejáratú kötelezettsége volt.

Az elsőfokú bíróság tehát az adós részesedés-átruházáskori vagyonára mérlegelést követően vont le ténybeli következtetést.

Az alperes lényegében a jóhiszeműség megállapítása körében lényeges tények tekintetében az elsőfokú bíróság mérlegelését támadta.

A bizonyítékok mérlegelése akkor ütközik a Pp. 279. § (1) bekezdésébe, ha a bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut. Kirívóan okszerűtlen a mérlegelés akkor, ha a figyelembe vett bizonyítékokból csak egyféle, a felülbírált ítélettől eltérő következtetésre lehetne jutni, vagy ha (az adott bizonyítékokból) kizárt volt az elsőfokú bíróság által elfogadott következtetés.

Az ítéltábla nem tartotta megállapíthatónak az elsőfokú bíróság jogszabálysértő mérlegelését.

Az alperes maga is azt állította, hogy az adásvételi szerződés után is az adós birtokában maradt, és az üzletrészátruházáskor a vevő részére átadott beruházási ismeretanyag a befejezetlen üvegház projekt kapcsán az üvegház műszaki megvalósításához szükséges dokumentációkat tartalmazta, amelyek „jövőbeni üvegház megvalósításához kapcsolódó külső finanszírozás megszerzéséhez szükséges pénzügyi szakértői jelentés alapjául szolgálhatnak” (25.G.40.077/2020/5. számú ellenkérelem IV.B.26.4. pont).

Az elsőfokú bíróság – az igazságügyi könyvszakértői véleményre alapítva – is kiemelte, hogy a beruházási ismeretanyagot a 2016. május 27-ei időpontra, az adós eszközeként mérlegen

kívüli tételként figyelembe lehetett venni, amelynek a 2016. évi műszaki értékét az építési beruházási szakértő 17 855 000 Ft + áfára becsülte.

Szakértő2 2021. december 21-én kelt igazságügyi magánszakértői véleménye pedig az alkalmazott szakértői módszerek ismertetésében pedig kiemelte, hogy „Mivel egy ilyen tervdokumentáció nem egy átlagos piaci termék [...] csak azok számára bír értékkel, akik meg kívánnak valósítani egy ilyen tárgyú beruházást”.

Az adós a 2015. szeptember 3-ai adásvételi szerződésből eredő, a Zrt.2 vevővel szembeni 94 412 325 Ft vételárköveteléséből ténylegesen csak 14 573 409 Ft-ot kapott meg, mivel a 2015. szeptember 30-án kötött háromoldalú engedményezési és elszámolási megállapodás eredményeként abból 79 838 916 Ft az alpereshez került, aki ezzel hozzájutott az adóssal szemben fennálló 78 233 237 Ft tulajdonosi hiteltőke és 1 605 679 Ft tulajdonosi hitelkamat követeléséhez.

Ilyen peradatok mellett az alperes a felelőssége kimentése érdekében nem hivatkozhatott arra, hogy a hitelezői igények későbbi kielégítésének a lehetősége az üzletrésze átruházását követően is biztosított volt, ugyanis ennek igazolására a 2015. szeptember 3-ai adásvételi szerződés, a 2016. június 17-én kelt „Átadás-Átvételi lista” és a beruházási ismeretanyag értékét megállapító magánszakértői vélemények külön-külön és együttesen sem elegendők.

Az ítéltábla egyetértett azzal a felperesi érveléssel, hogy mindezeket is egybevetve és együtt értékelve a kifejezetten projektcéggként létesített és működtetett adós tulajdonjogát az alperestől átvevő Vevőnek az adós működtetése érdekében a kizárólagos részesedése megszerzését követően a felszámolása elrendeléséig kifejtett – az elsőfokú bíróság által kiemelten figyelembe vett – tevékenységével, nem kizárt olyan következtetés levonása, hogy az alperes által irányított cégcsoport nem kívánta finanszírozni a számára feleslegessé vált projektceget.

[21] Alaptalan az alperesnek az az érvelése is, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a felperesi jogelődnek (az alperessel kötött, majd az adósra átruházott) vállalkozási szerződésből eredő vállalkozói díj követelését nem kellett figyelembe vennie, mivel azt az adós vitatta, ezért a könyveiben sem mutatta ki, és az annak a teljesítésére vonatkozó fizetési kötelezettsége csak a Fővárosi Törvényszék 30.G.40.654/2017/31. számú marasztaló ítéletét jogerőre emelő, a Fővárosi Ítéltábla Gf.40.365/2018/8. számú ítéletének a kézhezvételét követően vált ismertté, nyilvánvalóvá, megkérdőjelezhetetlenné a számára, jóval az üzletrész átruházás után (68. sorszámú fellebbezés VIII.A.33. c. 1-2-. pont).

A kimentéshez szükséges jóhiszeműség megítéléséhez a részesedését átruházó fél tudattartalmának a vizsgálatánál annak is jelentősége van, hogy tisztában volt-e az adós olyan fizetési kötelezettségével, amely az igény állapotában volt.

Az elsőfokú bíróság abból, hogy az alperes a 2016. január 14-én átvett engedményezési értesítőtől tudomást szerzett arról, hogy a felperesi jogelőd I. a 2012. november 2-ai vállalkozási szerződés alapján fennálló követelését a felperesi jogelőd II.-re engedményezte (amit az alperes a fellebbezése VII.22. pontjában is elismert), okszerűen következtetett arra, hogy legkésőbb ekkor –tehát még az üzletrész átruházási megállapodás megkötése előtt – tudomást szerzett arról is, hogy a felperes jogelődjé 114 425 899 Ft követelést támasztott az adóssal szemben, amelynek az érvényesítése iránt 2015. május 25-ei fizetési határidővel számlát állított ki, és később az alperes és az adós ellen pert is indított.

Az alperes jóhiszeműségének és a hitelezői érdekek figyelembevételével való eljárásának a megítélése szempontjából pedig nincs jelentősége azoknak a fellebbezésben hivatkozott körülményeknek, hogy az adós ekkor még nem ismerte el a felperesi jogelőd követelését, vagy annak – az előzőek szerint iratellenes állításának –, hogy arra vonatkozóan az alperes

által átvett engedményezési értesítő nem tartalmazott fizetési felszólítást, és hogy az adós fizetési kötelezettsége az alperes számára csak a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletéből vált nyilvánvalóvá, mivel a felperes követelése az adós nemteljesítésével keletkezett, a későbbi jogerős ítélet „csak” végrehajthatóvá tette azt.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a felperes követelése elmaradt vállalkozói díj jogcímén az üzletrész átruházási szerződés megkötésekor már fennállt az adóssal szemben, azt nem a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete hozta létre. Ebből következően az elsőfokú bíróság az alperes releváns tényekre vonatkozó tudattartalmának a vizsgálatánál helyesen nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az üzletrész átruházási szerződés megkötésének az időpontjában a felperesnek nem volt végrehajtható határozaton alapuló követelése az adóssal szemben. A felperesnek jelen ügyben csak annyit kellett bizonyítania, hogy az érintett követelés fennállt és esedékes volt. Ezt pedig a Fővárosi Ítéltábla Gf.40.365/2018/8. számú jogerős ítéletével megfelelően bizonyította.

Az alperesnek pedig, mint az adós egyszemélyi tulajdonosának tisztában kellett lennie azzal, hogy az adós ilyen összegű követelés megfizetésére nem rendelkezik megfelelő forrással, miután az adós a vagyonának a részévé vált 74 340 413 Ft könyvszerinti értékű befejezetlen „Üvegház” beruházási projekttel kapcsolatos ismeretanyag 2015. szeptember 3-ai 94 412 325 Ft vételárért történt értékesítéséből 79 838 916 Ft bevétel – a 2015. szeptember 30-ai engedményezési és elszámolási megállapodás következtében – ténylegesen az alperesnél realizálódott, az adóshoz abból csak – az alperes által 2015. október 20-án átutalt – 14 573 409 Ft került, amivel együtt 2015. december 31-én csak 9 876 000 Ft értékű forgóeszköze volt (elsőfokú ítélet indokolása [8] [9] bekezdés).

Az előbbiekre figyelemmel nem volt iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy logikátlan az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az alperes részesedésének az átruházása miatt a hitelezők számára hátrányosan változott meg az adósnak a felszámolása után kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért felelőssé tehető személyek köre.

[22] Minderre tekintettel az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett megállapítani az alperes jóhiszeműségét az üzletrésze átruházása kapcsán.

Mivel az alperes az üzletrésze átruházását megelőzően az adós követelésállományát a maga érdekében felhasználta, ezzel az adós hitelezői követelések kielégítésére alkalmas vagyonát jelentős mértékben csökkentette, a vele, mint az adós egyszemélyi tulajdonosával szemben fokozottabban fennálló, a hitelezői érdekek figyelembevételére vonatkozó kötelezettsége tükrében nincs jelentősége a fellebbezésében hangoztatott, az üzletrész adásvételi szerződésben a vevő felé tett garanciavállalásának. Az ugyanis az üzletrész-adásvételi szerződés 8. pontja szerint kizárólag a „2016. 03. 31-i havi beszámolóban szereplő, illetve az azóta a szerződés megkötésének az időpontjáig”, tehát 2016. május 27-ig keletkezett kötelezettségekre korlátozódott. Az pedig, hogy a 2015. szeptember 30-ai engedményezési és elszámolási megállapodás következtében az alperes az adós vagyonából a külső hitelezők felé fennálló tartozásokat megelőzően a saját teljes tulajdonosi hiteltőke és kamatkövetelését elégítette ki, az ítéltábla álláspontja szerint önmagában is – a felszámolás alá került gazdasági társaság ki nem elégített hitelezői tartozásokért fennálló mögöttes felelősség megállapítása során kialakult bírói gyakorlatban a tagi kölcsön visszafizetésével azonos megítélés alá eső, tipikusan – a hitelezői érdekeket sértő magatartás.

A szerződéskötés előzményeiből és körülményeiből ezért nem kizárt olyan következtetés levonása, hogy az alperes az üzletrészt kizárólag azzal a céllal ruházta át egy olyan magánszemélynek, aki ténylegesen nem működtette tovább az adóst, de a cégnevét, a

székhelyét, a telephelyeit azonnal megváltoztatta, hogy ezáltal mentesüljön a láthatóan hamarosan felszámolás alá kerülő cég hitelezőivel szemben a tagi felelősségre vonás alól. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy ezzel az adós hitelezői számára hátrányosan változtatta meg a ki nem elégített követeléseikért felelőssé tehető személyi kört, és azt is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett megállapítani az alperes jóhiszeműségét az üzletrész átruházása kapcsán.

A törvényi tényállás II. fordulata szerinti kimentési lehetőségnél az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a hitelezők érdekében történt az átruházás, de legalábbis nem irányult a hitelezők érdekeinek a sérelmére.

Az alperes nem bizonyította, hogy eljárása során a hitelezői érdekeket figyelembe vette, sem az üzletrész értékesítéséhez kapcsolódó okiratok, sem egyéb bizonyíték nem igazolta azt az alperesi állítást, hogy a vevő személye garantálta a hitelezői igények későbbi kielégítésének a lehetőségét. Az iratok tanúsága szerint a vevő nem működtette a társaságot, semmilyen olyan gazdasági intézkedést nem tett, amely a hitelezői igények kielégítését célozta volna, a felszámoló részére az iratokat nem adta át, ezzel az esetleges követelés behajtását is megakadályozta.

[23] Alaptalan volt az alperesnek az a fellebbezési állítása is, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 172. § (1) bekezdésének a megsértésével marasztalta „a nem jogerős felelősség megállapítási ítéleti rendelkezése alapján.”

Téves az, hogy a jelen perben az alperes marasztalásának nincs helye. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a Cstv. 63/A. § szövege ugyan a felelősség „megállapításáról” szól, de – eltérően a vezető tisztségviselő felelősségét szabályozó Cstv. 33/A. §-tól – nem kétlépcsős peres eljárást ír elő, marasztalásnak is helye van, ha már a felszámolási eljárás folyamatban léte alatt megállapítható, hogy az adós vagyonának hiányában a hitelezők kielégítésére nem kerül sor. Ezekben a perekben a felperesnek marasztalásra irányuló keresetet kell előterjesztenie, a bíróságnak pedig – a feltételek fennállása esetén – annak megfelelő tartalmú határozatot kell hoznia (Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.319/2015/10.).

[24] Az ítéltábla nem értett egyet azzal sem, hogy a felperes marasztalási keresetét, mint idő előtti követelésre irányulót is el kellett volna utasítani.

A Cstv. 63/A. §-a nem önálló felelősségi alakzat, hanem a társasági jog hitelezővédelmi intézményként szabályozott, úgynevezett felelősségátvitel egy speciális szabályát tartalmazza, amikor is a korlátlan felelősséget kiterjeszti a vagyonhányadát átruházó volt tagra is (721/B/2005.AB. határozat indokolása III.2. pont). E törvényi rendelkezés alapján a részesedését átruházó tag mögöttes felelős, nem a saját, hanem annak a gazdasági társaságnak (adós) a ki nem elégített kötelezettségéért kell helytállnia, amelynek a tagja volt. A Cstv. 63/A. §-ára alapított marasztalási kereset előterjesztésének a feltétele annak igazolása, hogy az adós elleni felszámolási eljárás indult, amelyben a felperes (az jegyzett tőkéjének az 50%-át meghaladó tartozásának a részeként) bejelentett hitelezői igényét a felszámoló nyilvántartásba vette, és hogy az a felszámolási eljárásban nem elégíthető ki. A per megindításának nem előfeltétele, hogy a felperes a követelését az alperessel szemben számla kiállításával, vagy más módon lejárta tegye.

A jelen esetben a marasztalási kereset előterjesztésének a feltételei fennálltak, hiszen a felszámolási eljárás már befejeződött és abban a felperes hitelezői igénye nem nyert kielégítést. Az elsőfokú bíróság ezért jogszerűen hozhatott az alperes marasztalásáról is rendelkező határozatot.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes a 2022. február 18-án benyújtott 42. sorszámú beadványa mellékleteként csatolta a felperesi jogelőd I. által az alperesnek küldött, 113 721 183 Ft tőke és késedelmi kamata 8 napon belüli megfizetésére vonatkozó, 2016. június 17-én kelt ügyvédi felszólításról készült másolatot is.

[25] A marasztalási összeg vonatkozásában is alaptalan a fellebbezés. A Cstv. 63/A. §-a értelmében a volt tag felelőssége az adós felszámolásában ki nem elégített valamennyi kötelezettségéért fennáll. A felszámolás során bejelentett és a felszámoló által visszaigazolt követelések kellő mértékben igazolják a tartozás fennállását. Annak módosítására csak a Cstv. rendelkezései által biztosított eljárások útján lenne lehetőség.

Az alperesnek a követelés összecszerűségével kapcsolatos fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság az adós felszámolási eljárásában keletkezett iratok – a felszámoló által a bírósághoz benyújtott, 2020. március 24-én kelt zárójelentés, annak a 6. számú mellékletét képező hitelezői lista (25.G.40.077/2020/10/F/19.) és a Miskolc Törvényszék 9.Fpk.261/2016/53. számú záróvégzése (u. o.) – alapján helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes megfelelően bizonyította azt, hogy a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett és ki nem elégített hitelezői követelése 144 425 902 Ft volt.

[26] Téves az az alperesi megjegyzés is, hogy a felperesi perindítás az igazságszolgáltatási rendszer használatával joggal való visszaélést valószínűsíthet meg.

A jog gyakorlása akkor minősül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 1:5. §-a szerinti joggal való visszaélésnek, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul. A joggal való visszaélés megállapítható akkor, ha valaki a jogait mások bosszantására, vagy megkárosítására érvényesíti, ugyanakkor e jogok érvényesítéséhez törvényes érdekei nem fűződnek. Ez azonban a perbeli esetben nem volt megállapítható. A felperes a keresetével törvényben (Cstv. 63/A. §) biztosított olyan jog iránt érvényesített igényt, amelynek gyakorlása akkor sem minősül jogellenesnek, ha a keresete a későbbiekben esetleg alaptalannak bizonyul, miután nem volt megállapítható az, hogy azt társadalmi rendeltetésével össze nem férő módon gyakorolta volna.

[27] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, megalapozottan állapította meg, hogy a felperes bizonyította a Cstv. 63/A. §-ában írt feltételek meglétét, az alperes által hivatkozott bizonyítékok pedig nem voltak alkalmasak a felelőssége kimentésére.

[28] Megalapozatlanul támadta az alperesi fellebbezés az elsőfokú ítéletnek a perköltség rendelkezését is.

Iratellenes az az állítása, hogy az elsőfokú bíróság az IM rendelet 2. § (2) bekezdését is sértően, a Pp. 81. §-ának megfelelő felszámítás nélkül kötelezte őt a felperes javára ügyvédi díjból keletkezett perköltség megfizetésére. Ezzel szemben a felperes az ellenkérelmében tényyszerűen állította azt, hogy a 2022. július 14-én az 54. sorszámú beadványként benyújtott költségjegyzék előterjesztése útján – tehát a Pp. 81. § (5) bekezdésének megfelelő felszámítással – kérte az elsőfokú perköltsége megtérítését, amelyben – a Pp. 81. § (2) bekezdés I. fordulata szerint – annak az igényelt összegét is megjelölte, az annak alapját jelentő jogszabályi rendelkezésként az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára és 4/A. §-ára utalás mellett.

Ezért az elsőfokú bíróság nem követte el az állított jogszabálysértést a felperes javára perköltség megállapításával.

[29] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezett részét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az indokolása részbeni módosításával – helybenhagyta.

[30] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja alapján – a tárgyanál fogva – illetékfeljegyzési jogos. Az alperes azonban – az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti – 2 500 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket előlegezte, az eredménytelen fellebbezése miatt a saját másodfokú perköltségét (ügyvédi munkadíj, fellebbezési eljárási illeték) maga köteles viselni, és az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltsége (ügyvédi munkadíj) – a Pp. 344. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben történő – megfizetésére. Ennek az összegét a Gf.III.30.063/2023/4. számon benyújtott költségjegyzéken – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 31.) IM rendelet (IM) 3. § (5) bekezdése, (6) bekezdés II. fordulója és 4/A. § (1) bekezdése megjelölésével – felszámított 2 500 000 Ft + áfa helyett az elsőfokú eljárásban megítélt bruttó 3 600 000 Ft megközelítőleg 50%-ában, azaz 1 400 000 Ft + 27 % áfa = 1 778 000 Ft-ban állapította meg. Ennél figyelmen kívül hagyta azt az érvelését, hogy az elsőfokú bíróság az IM rendelet szerint megállapítható ügyvédi díj összegét anélkül mérsékelte a megítélt összegűre, hogy azt az ítéletében indokolta volna, mivel ez csak a perköltség elleni fellebbezése esetén lett volna figyelembe vehető. Az ítéltábla ugyanakkor az átlagosnál bonyolultabb, terjedelmesebb iratanyagú ügyben is, a másodfokú eljárásban a 21 oldalas fellebbezési ellenkérelem elő- és elkészítéséhez szükséges jogász munkával az így megállapított összegű ügyvédi munkadíjat tekintette arányban állónak, figyelemmel egyrészt a kiemelkedően magas pertárgyértékre, másrészt arra, hogy a fellebbezési tárgyaláson is megjelent jogi képviselő az ellenkérelemben nagyrészt az elsőfokú eljárásban már kifejtett jogi érveit ismételte meg.

Debrecen, 2023. július 20.

Dr. Görög Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes s.k. bíró